

Міністерство освіти і науки України

Модельна навчальна програма

«Українська література. 5–6 класи»

для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року)

(автори: Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А., Качак Т. Б.,
Кизилова В. В., Овдійчук Л. М., Дячок С. О., Макаренко В. М.)

«

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»

(наказ Міністерства освіти і науки України від 10 жовтня 2023 року № 1226)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Українська література як навчальний предмет має виняткове значення в системі шкільної освіти. Специфіка літературного курсу зумовлена сутністю художньої літератури як виду мистецтва, що моделює багатство та різноманітність людського буття в художніх образах. Розуміння образного втілення життєвих явищ, людських характерів, суспільних стосунків сприяє глибокому осягненню учнями вершинних творів класичної, нової й новітньої української літератури, формуванню їхніх духовно-моральних цінностей, активної життєвої позиції, розвитку естетичних смаків. Синтез мистецтва художнього слова з літературознавчою наукою передбачає засвоєння школярами науково обґрунтованого й чітко визначеного кола теоретико-літературних знань, які вони здобувають у процесі читання та аналізу художніх творів.

На послідовне формування компетентних учнів-читачів, активізацію їхньої читацької діяльності, читацький і особистісний саморозвиток орієнтована *модельна навчальна програма «Українська література» для 5–6 класів закладів загальної середньої освіти*. Зміст і структура програми розроблені відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» (2020) і Державного стандарту базової середньої освіти (2020).

Зміст і структура програми логічно пов'язані зі змістом і компонентами літературної освіти початкової ланки навчання, зорієнтовані на дотримання принципів наступності та перспективності в реалізації Державного стандарту базової середньої освіти, поступове набуття учнями предметних знань і розвиток читацької і ключових компетентностей.

У контексті сучасних освітніх пріоритетів *мета вивчення української літератури* – розвиток компетентних учнів-читачів, прилучення їх до високохудожніх надбань класичної та сучасної української літератури; розвиток художнього сприйняття навколишнього світу, осмислення конкретно-історичного та загальнолюдського значення зображеного письменником; розширення культурно-пізнавальних інтересів; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду та естетичних смаків; сприяння всебічному розвитку і творчій самореалізації в сучасному світі; виховання національно свідомих громадян України; формування гуманістичного світогляду, національних і загальнолюдських цінностей.

Завдання курсу української літератури в 5–6 класах – розвивати в учнів стійкий інтерес до читання, удосконалювати навички виразного читання, ознайомити школярів-підлітків із доступними й цікавими для їхнього віку високохудожніми творами, формувати початкове розуміння специфіки мистецтва, збагачувати емоційний світ, подати початкові відомості про видатних українських письменників, формувати елементарні вміння аналізу художніх творів, поглиблювати первинне сприймання та усвідомлення художньої сутності образів, сприяти засвоєнню основних понять із теорії літератури, розвивати усне й писемне мовлення учнів.

Програма побудована з урахуванням *дидактичних вимог* до змісту шкільної літературної освіти – принципів доступності, науковості, системності, послідовності та наступності в навчанні, принципів емоційності, наочності, зв'язку навчання з життям.

Програма зорієнтована на компетентнісне навчання української літератури, що досягається шляхом розкриття можливостей предмета для формування *предметної читацької і ключових компетентностей* учнів 5–6 класів.

Читацька компетентність як предметна – це інтегрований результат навчальних досягнень учнів-читачів, пов'язаних із читацькою діяльністю; здатність до осмисленого здобуття предметних знань і вмінь, передбачених конкретною програмовою навчальною темою та шкільним курсом літератури загалом; система ціннісно-світоглядних та естетичних орієнтацій, сформованих на матеріалі високохудожніх творів; здатність учня-читача до цільового застосування комплексу предметних знань, умінь і способів діяльності в нових навчальних і життєвих ситуаціях. Структурні компоненти читацької компетентності: культурний, літературознавчий, інтерпретаційний, аксіологічний, творчо-мовленнєвий.

Дидактико-методичний потенціал модельної навчальної програми забезпечує можливість формування в процесі вивчення творів української літератури *ключові компетентності*, що визначені Державним стандартом базової середньої освіти (2020).

Програма орієнтована на формування *наскрізних умінь* учнів, задекларованих у Державному стандарті базової середньої освіти: 1) читати з розумінням, що передбачає здатність до емоційного, інтелектуального, естетичного сприймання й усвідомлення прочитаного; 2) висловлювати власну думку в усній і письмовій формах; 3) критично й системно мислити; 4) логічно обґрунтовувати позицію; 5) діяти творчо, що передбачає креативне мислення, продукування нових ідей; 6) виявляти ініціативу, що передбачає активний пошук і пропонування рішень для розв'язання проблем; 7) конструктивно керувати емоціями; 8) оцінювати ризики; 9) приймати рішення, що передбачає здатність обирати способи розв'язання проблем; 10) розв'язувати проблеми, що передбачають вміння аналізувати проблемні ситуації, формулювати проблеми; 11) співпрацювати з іншими.

Модельну навчальну програму побудовано за *тематично-жанровим принципом* із дотриманням *хронологічної послідовності* щодо презентації письменницьких персоналій у межах тематичних розділів.

У 5 класі виокремлено такі *тематичні розділи*: «Вступ», «Малі жанри фольклору та літератури (прислів'я, приказки, загадки)», «Народні та літературні казки», «Минуле українського народу: легенди, перекази, літописні оповіді», «Україна і я»; «Рідна природа», «Світ дитинства», «У пошуках пригод і чудес», «Література рідного краю», «Найцікавіше з літературних новинок», «Узагальнення та систематизація вивченого».

У 6 класі подано такі *тематичні розділи*: «Вступ», «Міфи прадавньої України», «Народні пісні. Календарно-обрядові пісні», «Мудрість байки», «Ліричні послання Україні», «Різдвяні дива», «Романтика пригод і фантастики», «Поетичне бачення світу», «Дитинство видатних українців», «Гумор і сатира», «Література рідного краю», «Найцікавіше з літературних новинок», «Узагальнення та систематизація вивченого».

Структура програми включає *результативні, змістові та процесуальні складники*. Змістове наповнення рубрики «*Очікувані результати навчання*» розроблено згідно з визначеними та індексованими в Державному стандарті базової середньої освіти щодо мовно-літературної освітньої галузі (додаток № 2) *чотирма групами вимог до обов'язкових результатів навчання учнів 5–6 класів*. Їх конкретизацію щодо опрацювання навчального матеріалу кожного тематичного розділу модельної навчальної програми розкрито відповідно до встановленої в Державному стандарті *послідовності*:

1) *взаємодія з іншими особами в усній формі, сприймання й використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях* [індекси 6 МОВ 1.1.1-1–6 МОВ 1.8.1-1];

2) *сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів, зокрема інформаційних та художніх текстах класичної та сучасної художньої літератури (української), медіатекстах та використання інформації для збагачення власного досвіду й духовного розвитку* [індекси 6 МОВ 2.1.1-1–6 МОВ 2.7.2-1];

3) *висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови* [індекси 6 МОВ 3.1.2-1–6 МОВ 3.2.3-2];

4) *дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу* [індекс 6 МОВ 4.2.2-1].

Учитель матиме можливість констатувати результати навчальної діяльності учнів, поступово ускладнювати завдання й контролювати їх виконання.

У рубриці «*Пропонований зміст навчального предмета*» презентовано різножанрові твори класичної та сучасної української літератури, що відповідають віковим характеристикам та особливостям художнього сприймання молодших підлітків. Рубрика має рекомендаційний характер.

Виділено дві групи художніх творів: для *текстуального вивчення* (читання й аналіз) і *позакласного читання* (позначка **ПЧ**; твори пов'язані з відповідними тематичними розділами програми). Деякі художні тексти, зокрема й напам'ять, можуть вивчатися за вибором учителя та учнів. Твори для позакласного читання подано до кожного розділу модельної навчальної програми, однак учитель, враховуючи читацькі інтереси своїх вихованців,

самостійно визначає, до яких конкретних тем буде проведено уроки такого типу.

Добір художніх творів для текстуального вивчення та позакласного читання зроблено з урахуванням їх художньої вартісності, дидактичного потенціалу, читацьких інтересів, пізнавальних можливостей та естетичних потреб сучасних учнів.

У рубриці «*Види навчальної діяльності*», що має рекомендаційний характер запропоновано види організації навчальної діяльності учнів різного рівня складності: репродуктивні, пізнавально-пошукові та творчі.

Біографічні відомості про письменників доцільно обмежити короткими довідками про основні факти їхнього життя і творчості або ж окремими епізодами, що можуть зацікавити учнів-підлітків.

У програмі визначено *теоретико-літературні поняття* (позначка *ТЛ*), формування та поглиблення яких буде методично доцільним під час вивчення творів конкретного програмового розділу. Програма забезпечує етапну наступність і безперервність цього процесу, актуалізацію здобутих у початковій школі та на уроках зарубіжних літератур окремих теоретико-літературних понять.

Модельна навчальна програма подає матеріал для реалізації *мистецького контексту* (позначка *МК*). Рекомендовано мистецькі твори (живопис, музика, архітектура, скульптура, кіно, анімація тощо), розгляд яких сприятиме цілісному осмисленню літературного твору.

У програмі означено *міжпредметні зв'язки* (позначка *МЗ*), що передбачає актуалізацію здобутих знань учнів, зокрема на уроках зарубіжної літератури, історії, української та іноземної мов, музики та образотворчого мистецтва.

Передбачено можливість опрацювання програмового матеріалу в межах рекомендованого навчального часу, визначеного Типовою освітньою програмою (наказ МОН від 19.02.2021 р. № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти»). Учитель має право самостійно планувати опрацювання програмового матеріалу.

Модельна навчальна програма «Українська література» для 5–6 класів відкриває широкі можливості для виявлення творчої ініціативи вчителя для досягнення основних очікуваних результатів навчання, орієнтує на організацію читацької діяльності, що розвиває в учнів-підлітків інтерес до читання творів української літератури, сприяє формуванню світогляду, національної свідомості, духовно-моральних цінностей, естетичного смаку учнів 5–6 класів, розвитку предметної читацької і ключових компетентностей.

5 КЛАС

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності (за вибором учителя)
Вступ		
<p>Уважно слухає інформацію про роль книжки, художнього слова в житті людини, значущість читання в сучасному інформаційному світі, важливість вироблення вмінь компетентного читача; [6 МОВ 1.1.1-1]</p> <p>розуміє та відтворює зміст почутої інформації; [6 МОВ 1.1.2-2]</p> <p>знаходить у почутому повідомленні відповіді на поставлені запитання; [6 МОВ 1.3.1-1]</p> <p>аргументовано зіставляє почуте із життєвим досвідом; [6 МОВ 1.4.5-1]</p> <p>формулює висновки відповідно до поставленого завдання на основі аналізу опрацьованого тексту; [6 МОВ 2.2.7-1]</p> <p>описує свої літературні вподобання, наводячи приклади прочитаних творів; [6 МОВ 2.5.1-2].</p>	<p>Роль книжки в житті людини. Література як художнє змалювання життя, побуту, звичаїв, духовно-моральних цінностей людини.</p> <p>Значущість читання для розвитку особистості. Сучасний читач.</p> <p>Художні твори зі шкільного літературного курсу початкової освіти та самостійно прочитані.</p> <p>Теорія літератури (ТЛ): <i>художня література, літературний твір.</i></p> <p>Мистецький контекст (МК): <i>образотворче мистецтво – Т. Яблонська «Вдома за книгою», Є. Гапчинська «Ліза та її сни», І. Клиба «Дівчинка читає», «Дівчинка з котом та книгою»;</i> <i>скульптура – А. Консулов «Пам'ятник першодрукареві Іванові Федорову»;</i> <i>пам'ятники книжкам і читачам.</i></p> <p>Позакласне читання (ПЧ). Самостійно прочитані учнями художні твори.</p>	<p>Усний стислий, вибірковий переказ навчальної інформації.</p> <p>Обговорення прослуханих текстів (медіатекстів), проведення дискусій (зокрема онлайн).</p> <p>Перегляд екранізацій (епізодів) творів української літератури та обговорення їх у класі.</p> <p>Віртуальна екскурсія в музей книги та друкарства України.</p>

Малі жанри фольклору та літератури

<p>Уважно слухає інформацію про малі жанри у фольклорі та літературі; про Л. Глібова, його загадки; [6 МОВ 1.1.1-1]</p> <p>вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого повідомлення; [6 МОВ 1.1.2-1]</p> <p>читає виразно (зокрема й напам'ять) прислів'я, приказки, народні та авторські загадки; [6 МОВ 2.1.1-1]</p> <p>розрізняє жанрові особливості прислів'їв і приказок, різновиди загадок; [6 МОВ 2.1.2-1]</p> <p>характеризує порушені в прислів'ях, приказках і загадках проблеми; [6 МОВ 2.2.1-1]</p> <p>формулює тему та основну думку прислів'їв, приказок, загадок, зокрема й авторських загадок Л. Глібова, порівнює народні та авторські загадки; [6 МОВ 2.2.3-1]</p> <p>формулює висновки на основі аналізу творів малих жанрів фольклору про відображення в них народної мудрості; [6 МОВ 2.2.7-1]</p> <p>проводить паралелі між образами і ситуаціями, зображеними в прислів'ях, приказках і загадках, та власним життєвим досвідом; [6 МОВ 2.3.1-2]</p> <p>створює власний медійний продукт (мультфільм, відеоролик, навчальний проєкт тощо) за мотивами прочитаного; [6 МОВ 2.7.2-1]</p>	<p>1. Прислів'я та приказки – перлини народної мудрості. Художнє втілення у прислів'ях і приказках життєвого досвіду багатьох поколінь українців, узагальнення суспільних поглядів на духовні цінності, норми моралі та етики. <i>ТЛ:</i> фольклор (народна творчість), прислів'я, приказка. <i>МК:</i> образотворче мистецтво – ілюстрації до українських народних прислів'їв і приказок (художники – О. Міхнушов, О. Кошель, А. Стефурак).</p> <p>2. Народні загадки. Первісне та сучасне значення загадок, їх тематика. <i>ТЛ:</i> загадка. <i>МК:</i> образотворче мистецтво – ілюстрації до українських народних загадок (художниця – В. Мельниченко).</p> <p>3. Леонід Глібов. «Бачить – не бачить», «Котилася тарілочка», «Гоп-гоп, діти-молодята!» (одна-дві загадки за вибором учителя). Замальовка життєпису письменника.</p>	<p>Виразне читання (зокрема й напам'ять) прислів'їв, приказок, загадок. Укладання тематичного словничка прислів'їв і приказок (дружба, праця, знання тощо). Складання авторських загадок різних видів. Словесне/графічне малювання відгадок до загадок. Навчальний індивідуальний або груповий проєкт «Записник фольклориста/фольклористки».</p>
--	--	--

<p>збагачує власне мовлення окремими засобами художньої виразності малих жанрів фольклору; [6 МОВ 4.2.4].</p>	<p>Акровірші та авторські загадки у творчості Л. Глібова, їх загальна характеристика. Фольклорні мотиви та жартівливий характер загадок дідуся Кенира.</p> <p><i>МК:</i> образотворче мистецтво – ілюстрації до загадок Л. Глібова (художниці – О. Артюшенко, Г. Сокиринська).</p> <p><i>МЗ:</i> (міжпредметні зв'язки): зарубіжна література, літератури національних меншин, іноземні мови – малі жанри в зарубіжному фольклорі.</p> <p><i>ПЧ.</i> А. Качан Загадки «Квітка Сонця», «Світов@ павутин@».</p>	
<p>Народні та літературні казки</p>		
<p>Уважно слухає народні та літературні казки, інформацію про особливості жанру казки; повідомлення про життя та творчість авторів літературних казок; [6 МОВ 1.1.1-1]</p> <p>вичерпно відповідає на запитання про види народних казок, їх спільні й відмінні риси; [6 МОВ 1.1.2-1]</p> <p>стисло переказує зміст народних і літературних казок; [6 МОВ 1.2.1-1]</p> <p>розрізняє ознаки народних і літературних казок, особливості їх побудови, елементи</p>	<p>1. Народні казки.</p> <p>Повторення та узагальнення: види народних казок – казки про тварин, героїко-фантастичні (чарівні), соціально-побутові, їх спільні й відмінні риси.</p> <p>Українська народна казка «Яйце-райце» (скорочено).</p> <p>Фантастичне та реальне у творі. Символіка казки, відображення у ній світогляду, звичаїв та обрядів, морально-етичних принципів українців.</p>	<p>Виразне читання народних та літературних казок (уголос ланцюжком, в особах).</p> <p>Переказ (близько до тексту, стисло, вибірково, від імені одного з персонажів тощо).</p> <p>Бесіда за запитаннями.</p> <p>Складання плану народної та літературної казок.</p> <p>Характеристика героїв.</p> <p>Робота з цитатним матеріалом.</p>

<p>реального та фантастичного в них; [6 МОВ 1.3.1-2]</p> <p>читає виразно народні та літературні казки, ознайомлюється з інтерпретаціями казок у різних видах мистецтва, зокрема з екранізаціями та мультиплікаційними версіями (за бажанням); [6 МОВ 2.1.1-1]</p> <p>характеризує порушені в народних і літературних казках проблеми; [6 МОВ 2.2.1-1]</p> <p>знаходить у текстах народних і літературних казок теоретико-літературні поняття, пояснює їх сутність; [6 МОВ 2.2.2-1]</p> <p>формулює тему та основну думку народних і літературних казок, рекомендованих для текстуального вивчення; [6 МОВ 2.2.3-1]</p> <p>характеризує персонажів казок, їхню поведінку та вчинки; [6 МОВ 2.3.1-1]</p> <p>висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані вивченими казками, своє ставлення до зображених у творах людей, подій, ситуацій, явищ тощо; [6 МОВ 2.3.2-1]</p> <p>ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; [6 МОВ 2.5.1-3]</p> <p>передає текст народних і літературних казок</p>	<p>Особливості побудови й мови народної казки.</p> <p>МК: <i>образотворче мистецтво</i> – ілюстрації до української народної казки «Яйце-райце» (художниця – К. Штанко).</p> <p>ТЛ: <i>народна казка (повторення), поняття про фантастичне, творча фантазія, гіпербола.</i></p> <p>МЗ: <i>зарубіжна література, літератури національних меншин, іноземні мови</i> – народні казки в зарубіжному фольклорі.</p> <p>2. Літературні казки.</p> <p>Іван Франко «Фарбований Лис» (скорочено).</p> <p>Замальовка життєпису письменника, його казкарська творчість. Особливості літературної казки, її відмінність від народної. Роль діалогів у розкритті характеру головного героя. Морально-етична проблематика твору.</p> <p>ТЛ: <i>літературна казка.</i></p> <p>МК: <i>анімація</i> – м/ф «Фарбований лис» (режисер-мультиплікатор – О. Іванов); <i>образотворче мистецтво</i> – ілюстрації до казки «Фарбований Лис» (художники – С. Артюшенко, О. Кіналь).</p>	<p>Прогнозування подій у народних і літературних казках за заголовком, за ілюстрацією, за уривком.</p> <p>Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації щодо народних і літературних казок (перебіг подій, розрізнення персонажів, установлення зв'язків між ними тощо), зокрема і з використанням комп'ютерних програм.</p> <p>Створення власного медіатексту на основі прочитаних народних і літературних казок.</p> <p>Інсценізація казок.</p> <p>Складання власних казок.</p> <p>Самостійний добір текстів казок у бібліотеках і на рекомендованих учителем інтернет-сайтах.</p>
--	--	---

графічно та трансформує графічну інформацію в тестову; [6 МОВ 2.6.2-1];
створює за мотивами прочитаних казок письмові творчі роботи різних жанрів, власний медійний продукт (мультфільм, театральну сценку, відеоролик тощо); [6 МОВ 2.7.2-1], [6 МОВ 3.1.2-1].

МЗ: зарубіжна література – збірка індійських народних казок «Панчатантра».

3. Леся Українка «Лелія» (скорочено).

Короткі біографічні відомості про дитинство письменниці. Чарівні перетворення, їх роль у казці. Соціальні мотиви в казці.

ТЛ: дійові особи (персонажі), портрет.

МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до казки Лесі Українки «Лелія» (художниця – Л. Іванова), К. Білокур «Квіти за тином».

МЗ: зарубіжна література, літератури національних меншин, іноземні мови – літературні казки в зарубіжних літературах.

4. Валерій Шевчук «Чотири сестри» (скорочено).

Замальовка життєпису письменника. Художнє зображення письменником змін пір року. Значення мотиву сну та змалювання родинних взаємини між сестрами. Осмислення символічного змісту казки-притчі.

ТЛ: алегорія, казка-притча.

	<p>МК: <i>образотворче мистецтво</i> – ілюстрації до збірки В. Шевчука «Панна квітів. Казки моїх дочок» (художниця – О. Рубіна), О. Ковтун «Пробудження»; <i>музика</i> – А. Вівальді «Чотири пори року»; <i>архітектура, скульптура</i> – барельєф Г. Красуцького на будинку «Пори року» (м. Львів).</p> <p>ПЧ. Українські народні казки (за вибором учнів). Кримськотатарська народна казка «Золоте яблуко» (переклад Данила Кононенка). В. Королів-Старий «Хуха-Моховинка». Л. Письменна «Як у Чубасика сміх украли». Ю. Ярмаш «Летюче дерево». В. Близнець «Земля Світлячків» (скорочено). З. Мензатюк «Арніка». М. Павленко «Півтора бажання. Казки з Ялосоветиної скрині». Ю. Смалъ «Казка про Горошку».</p>	
Минуле українського народу: легенди, перекази, літописні оповіді		
<p>Уважно слухає легенди і перекази, художні твори про історичне минуле українського народу; інформацію про літописні оповіді, їх героїчний зміст, про спільне та відмінне в</p>	<p>1. Легенди «Калина». «Берегиня» (за С. Плачиндою). Спільне та відмінне в народних казках і легендах. Ознаки фантастичного в</p>	<p>Виразне читання легенд, переказів, літописних оповідей, художніх творів про історичне минуле українського</p>

<p>народних казках і легендах, їх ознаки та види, про авторів літературних версій літописних оповідей; [6 МОВ 1.1.1-1]</p> <p>вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого навчального матеріалу; [6 МОВ 1.1.2-1]</p> <p>стисло переказує зміст легенд і переказів, художніх творів, що вивчаються текстуально; [6 МОВ 1.2.1-1]</p> <p>розрізняє види народних легенд і переказів та їх ознаки в порівнянні з народними казками; [6 МОВ 1.3.1-2]]</p> <p>читає виразно народні легенди, перекази, літописну оповідь, драму-казку, історичне оповідання; [6 МОВ 2.1.1-1]</p> <p>співвідносить зміст сприйнятого тексту народних легенд, переказів, літописної оповіді, драми-казки, історичного оповідання із історичним і культурним контекстом; [6 МОВ 2.1.3-1]</p> <p>характеризує порушені в легендах, переказах, художніх творах про історичне минуле українського народу проблеми; [6 МОВ 2.2.1-1]</p> <p>формулює тему та основну думку народних легенд, переказів і художніх творів про історичне минуле українського народу; [6 МОВ 2.2.3-1]</p> <p>формулює висновки на основі аналізу</p>	<p>легендах. Види народних легенд.</p> <p>«Калина» – народне образне уявлення про походження рослин. Національна символіка. Калина – символ краси та дівочої вроди.</p> <p>«Берегиня» – показ зародження людської цивілізації, протистояння добра і зла. Символічні образи. Утілення образу Березині в різних видах народного мистецтва.</p> <p>ТЛ: легенда (повторення).</p> <p>МК: образотворче мистецтво – О. Шупляк «Сон Калини», «Берегиня».</p> <p>МЗ: зарубіжна література, літератури національних меншин, іноземні мови – легенди народів світу.</p> <p>2. Народні перекази як вияв історичної пам'яті українців (за збіркою «Савур-могила. Легенди та перекази Нижньої Наддніпряниці», упорядник В. Чабаненко).</p> <p>«Козацька сторожа в степу» (скорочено). Переказ про патріотизм запорожців та їхню військову майстерність у захисті рідної землі. Мотив гордості за наших звитязних пращурів.</p>	<p>народу (уголос ланцюжком, в особах).</p> <p>Переказ (близько до тексту, стисло, вибірково, від імені одного з персонажів тощо).</p> <p>Бесіда за запитаннями.</p> <p>Аналітико-синтетична робота над твором.</p> <p>Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації (порівняння легенд і переказів із казками), зокрема і з використанням комп'ютерних програм.</p> <p>Створення візуального медіапродукту до прочитаних творів.</p> <p>Самостійний добір і презентація легенд рідного краю у бібліотеках, на інтернет-сайтах, рекомендованих учителем і під його керівництвом.</p> <p>Проектні роботи «Легенди рідного краю (міста, села)», «Видатні українці» (за вибором).</p>
---	--	---

народних легенд, переказів, літописних оповідей і художніх творів про історичне минуле українського народу; [6 МОВ 2.2.7-1]
представляє текстову інформацію з прочитаних творів, використовуючи різні способи і засоби візуалізації їх змісту; [6 МОВ 2.6.1-3]
створює за мотивами прочитаного власний медійний продукт (мультфільм, відеоролик, тощо) і письмові творчі роботи різних жанрів; [6 МОВ 2.7.2-1], [6 МОВ 3.1.2-1].

ТЛ: народний переказ.

МК: архітектура – історико-культурний комплекс «Запорозька Січ» Національного заповідника «Хортиця» (головний архітектор – В. Стефанчук); образотворче мистецтво – М. Пимоненко «У похід», О. Сластіон «Проводи на Січ», С. Васильківський «Козаки в степу».

МЗ: іноземні мови – легенди народу, мова якого вивчається.

3. Літописні оповіді «Повість минулих літ»: «Три брати – Кий, Щек, Хорив і сестра їхня Либідь» (у переказі В. Близнеця), (скорочено).

«Повість минулих літ» – перший історичний твір на землях Київської Русі, пам'ятка XII ст., основа українського літописання. Змалювання вчинків літописних героїв. Уславлення засновників Києва. Героїчний зміст літопису, його сюжети в різних видах мистецтва.

ТЛ: літопис.

МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до «Повісті минулих літ» (художник – Г. Якутович), А. Орльонов

«Хрещення України-Русі»;
скульптура – В. Бородай, пам'ятний знак
«Засновникам Києва» (м. Київ);
Ф. Согоян, пам'ятник Нестору-літописцю
(м. Київ).
МЗ: *історія України* – доба Київської
Русі.

**4. Олександр Олесь «Микита
Кожум'яка»** (*скорочено*), (*за вибором
учителя*).

Стисла розповідь про долю поета.
Жанрові ознаки драми-казки за
народними мотивами «Микита
Кожум'яка». Уславлення подвигу Микити
– вихідця з народу. Особливості мови
твору.

ТЛ: *драматичний твір, драма-казка,
віршована мова.*

МК: *образотворче мистецтво* –
ілюстрації до драми-казки «Микита
Кожум'яка» (художник – П. Андрусів);
анімація – м/ф «Микита Кожум'яка»
(режисерка – Н. Василенко), м/ф «Микита
Кожум'яка» (режисер – М. Депоян);
скульптура – «Кирило Кожум'яка» (із
туристичної серії київських міні-
скульптур «Шукай») (скульптор –

М. Галенко).

5. Сергій Плачинда «Богатирська застава» (скорочено).

Стисла розповідь про письменника. Історична основа твору «Богатирська застава». Образ Будимира – патріота рідної землі. Особливості мови історичного оповідання.

ТЛ: тема й ідея художнього твору, історичне оповідання (повторення).

МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до збірки С. Плачинди «Київські фрески» (художник – О. Мезенцев); скульптура – В. Журавель пам'ятник Іллі Муромцю (м. Київ).

ПЧ. Легенди «Як виникли Карпати», «Неопалима купина» (за Є. Шморгуном).

Легенди Криму «Аю-Даг», «Скелі-близнята в Гурзуфі».

Літописна оповідь із «Повісті минулих літ»: «Подвиг юнака» (у переказі В. Близнеця).

О. Бердник «Сказання про калину», «Вишня – вічна наречена».

Народний переказ «Шевченко на Хортиці».

	<p>А. Гармаш-Литвин «Голос утопленого села» («Мова України», «Як українці отримали собі землю», «Переяслав», «Кобза», «Про запорожців», «Рідне слово», «Вогняна січ», «Дороги рідних пісень», «Пісня без слів»).</p> <p>А. Лотоцький «Михайло-семиліток».</p> <p>З. Мензатюк «Дочка Троянди».</p> <p>Н. Симчич «Марко з Котигорохівки».</p>	
Література рідного краю		
<p>Уважно слухає художні твори літератури рідного краю; інформацію про життя та творчість їх авторів; [6 МОВ 1.1.1-1]</p> <p>читає виразно художні твори рідного краю, зокрема лірику напам'ять; [6 МОВ 2.1.1-1]</p> <p>характеризує порушені в літературних творах проблеми; [6 МОВ 2.2.1-1]</p> <p>формулює тему та основну думку творів; [6 МОВ 2.2.3-1]</p> <p>формулює висновки на основі аналізу літератури рідного краю; [6 МОВ 2.2.7-1]</p> <p>обирає для самостійного ознайомлення твори літератури рідного краю і наводить аргументи щодо свого вибору; [6 МОВ 2.5.1-1].</p> <p>ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; [6 МОВ</p>	<p>Художні твори літератури рідного краю (за вибором учителя)</p> <p>Ознайомлення із доступними для сприйняття й спорідненими тематично із вивченими в I семестрі літературними творами письменників-земляків.</p> <p>МК: інтерпретація художніх творів літератури рідного краю в інших видах мистецтва; літературно-меморіальні музеї.</p>	<p>Виразне читання художніх творів літератури рідного краю.</p> <p>Бесіда за запитаннями.</p> <p>Аналітико-синтетична робота з творами літератури рідного краю.</p> <p>Характеристика героїв художнього твору.</p> <p>Робота з цитатним матеріалом.</p> <p>Створення власного медіатексту на основі прочитаних художніх творів літератури рідного краю.</p> <p>Самостійний добір художніх творів літератури рідного краю в бібліотеках і на рекомендованих учителем (та</p>

<p>2.5.1-3] створює за мотивами прочитаного власний медійний продукт і творчі роботи різних жанрів; [6 МОВ 2.7.2-1], [6 МОВ 3.1.2-1] збагачує власне мовлення окремими засобами художньої виразності прочитаної художньої літератури письменників-земляків; [6 МОВ 4.2.4].</p>		<p>під його керівництвом) інтернет-сайтах. Робота в творчих групах «Цього письменника рідного краю я знаю, бо читав/читала його твори».</p>
Найцікавіше з літературних новинок		
<p>Уважно слухає інформацію про нові художні твори сучасної української літератури; [6 МОВ 1.1.1-1] використовує елементи конспектування навчального матеріалу; [6 МОВ 1.2.2-2] читає тексти творів сучасної української літератури (оглядово, вибірково тощо); [6 МОВ 2.1.1-1] обирає для самостійного ознайомлення твори сучасної української літератури і наводить аргументи щодо свого вибору; [6 МОВ 2.5.1-1]. описує свої літературні вподобання, наводячи приклади із прочитаних творів; [6 МОВ 2.5.1-2] ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; [6 МОВ 2.5.1-3]</p>	<p>Із сучасної української літератури (твори для читачів-підлітків за вибором учителя та учнів) МК: музика – музика, що слухають учні-підлітки та герої прочитаних творів сучасної української літератури.</p>	<p>Бесіда за запитаннями. Створення візуального медіапродукту до художніх творів сучасної української літератури. Самостійний добір художніх творів сучасної української літератури в бібліотеках і на рекомендованих учителем (та під його керівництвом) інтернет-сайтах. Міні-проектна робота «Художній твір – мій ровесник».</p>
Узагальнення та систематизація вивченого за І семестр		

<p>Розуміє та відтворює навчальний матеріал, зокрема й зміст художніх творів, вивчених у I семестрі; [6 МОВ 1.1.2-2]</p> <p>пояснює теоретико-літературні поняття, здобуті в процесі опрацювання програмового матеріалу в I семестрі; [6 МОВ 2.1.2-1]</p> <p>формулює висновки на основі аналізу вивчених художніх текстів; [6 МОВ 2.2.7-1]</p> <p>описує свої літературні вподобання, наводячи приклади із прочитаних творів; [6 МОВ 2.5.1-2].</p>	<p>Текстуально вивчені та самостійно прочитані художні твори. Узагальнення та систематизація вивченого в I семестрі навчального матеріалу.</p> <p><i>ТЛ: повторення вивчених у I семестрі теоретико-літературних понять.</i></p>	<p>Виразне читання художніх творів, зокрема вивчених напам'ять.</p> <p>Тестові завдання із відкритими та закритими запитаннями із використанням вебресурсів.</p> <p>Інтерпретація художніх творів.</p> <p>Гра «Цю прочитану книгу я візьму із собою на канікули».</p>
---	---	---

II семестр

Україна і я

<p>Уважно слухає ліричні твори про Україну, її природу, мову та видатних українців; інформацію про життя та творчість авторів патріотичної лірики; [6 МОВ 1.1.1-1]</p> <p>вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого навчального матеріалу; [6 МОВ 1.1.2-1]</p> <p>наводить кілька аргументів і прикладів на підтвердження власної позиції, використовуючи доречні цитати з творів для вираження власних поглядів, ідей, переконань; [6 МОВ 1.6.2-1]</p> <p>читає виразно патріотичну лірику, зокрема напам'ять; [6 МОВ 2.1.1-1]</p> <p>характеризує порушені в ліричних творах</p>	<p>1. Тарас Шевченко «Учітесь, читайте...» (уривок із поеми «Посланіє»); «Зоре моя вечірняя...» (уривок з поеми «Княжна»).</p> <p>Розповідь про поета, його перебування на засланні. «Учітесь, читайте...» як ліричне звертання до нащадків. Думки автора про роль патріотичної освіти в духовному поставанні особистості й нації.</p> <p>Поетичне відображення краси української природи в уривку «Зоре моя вечірняя». Роздуми ліричного героя.</p> <p><i>ТЛ: лірика, ліричний герой, мотив у ліричному творі.</i></p> <p><i>МК: образотворче мистецтво –</i></p>	<p>Виразне читання ліричних творів, зокрема напам'ять.</p> <p>Постановка проблемних запитань.</p> <p>Аналітико-синтетична робота над твором.</p> <p>Створення власного медіатексту на основі прочитаних ліричних творів про Україну.</p> <p>Гра «Рима, римування – це ж так просто».</p> <p>Дослідницька робота (аналіз ліричних творів) «Засоби художньої виразності поезії».</p>
--	--	--

<p>проблеми; [6 МОВ 2.2.1-1] знаходить у текстах художніх творів приклади теоретико-літературних понять, пояснює їх сутність; [6 МОВ 2.2.2-1] формулює провідні мотиви патріотичної лірики; [6 МОВ 2.2.3-1] формулює висновки відповідно до поставленого завдання на основі аналізу поезії про художнє осмислення краси української природи, ролі освіти в духовному становленні особистості, призначення поета й поезії, збереження мови для історії, народу, людства; [6 МОВ 2.2.7-1] характеризує художні образи (образ України, образ природи, образ поета-патріота, образ ліричного героя); емоційний стан ліричних героїв творів, їхню поведінку та вчинки; [6 МОВ 2.3.1-1] створює за мотивами прочитаного творчі роботи різних жанрів, зокрема власний медійний продукт (відеоролик тощо); [6 МОВ 2.7.2-1], [6 МОВ 3.1.2-1] дотримується засад академічної доброчесності під час онлайн-взаємодії; [6 МОВ 3.2.3-2] збагачує власне мовлення окремими засобами художньої виразності вивченої поезії; [6 МОВ 4.2.4].</p>	<p>Т. Шевченко «Автопортрет» (1840), Н. Нікіфорова «Портрет Т. Шевченка», В. Маковський «Український пейзаж з хатами»; <i>музика</i> – «Учітєся, брати мої» (слова – Т. Шевченко, музика – М. Лисенко «Зоре моя вечірняя» (слова – Т. Шевченка, музика – Я. Степового). МЗ: <i>музичне мистецтво</i> – пісні на слова Т. Шевченка.</p> <p>2. Богдан Лепкий «Шевченкова верба». Роль Тараса Шевченка у становленні особистості Богдана Лепкого, його поетична шевченкіана. Осмислення образу українського генія Шевченка з позицій гуманізму у вірші «Шевченкова верба». Біографічна основа поезії. Мотив туги за рідним краєм. ТЛ: <i>рима, перехресне, суміжне й кільцеве римування.</i> МК: <i>образотворче мистецтво</i> – Т. Шевченко «Мангишлацький сад», «Новопетровське укріплення»; <i>скульптура</i> – В. Чепелик пам'ятник Т. Шевченку (м. Чернігів).</p> <p>3. Галина Кирпа «Мова моя» (за</p>	<p>Проектна робота «Укладання цитатного словника про Україну, мову, український народ» або «Образ Кобзаря у ліричних творах».</p>
--	--	---

	<p><i>вибором учителя).</i></p> <p>Біографічна довідка про письменницю, її громадську діяльність.</p> <p>Значення рідної мови в житті людини.</p> <p>Мотив важливості збереження мови для історії, народу, людства загалом. Роль художніх засобів у розкритті основної думки поезії.</p> <p>ТЛ: <i>патріотична лірика, порівняння, метафора (повторення).</i></p> <p>МК: <i>образотворче мистецтво</i> – О. Кішкурно «Дівчина у віночку».</p> <p>4. Тетяна Майданович «Найкраща Україна», «О Україно! Божий білий цвіт!», «Країна Українія» (за вибором учителя).</p> <p>Короткі біографічні відомості про авторку віршів. Образ сучасної України в поетичних творах. Патріотичні почуття ліричного героя.</p> <p>ТЛ: <i>епітет (повторення).</i></p> <p>МК: <i>образотворче мистецтво</i> – М. Дмитренко «Мелодія», О. Шупляк «До рідних гнізд», ілюстрації до книги Т. Майданович «Країна Українія» (художниця – І. Хомчак).</p> <p>МЗ: <i>пісні про Україну.</i></p>	
--	---	--

	<p><i>Для вивчення напам'ять: поезії за вибором учителя.</i></p> <p>ПЧ. М. Щербак «Волошки».</p> <p>Л. Костенко «Кобзарю».</p> <p>В. Лучук «Клятва».</p> <p>Л. Савчук «Український віночок».</p>	
Рідна природа		
<p>Уважно слухає поетичні та прозові твори про природу; інформацію про життя та творчість їх авторів; [6 МОВ 1.1.1-1]</p> <p>вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого повідомлення; [6 МОВ 1.1.2-1]</p> <p>стисло переказує зміст прозових творів про природу; [6 МОВ 1.2.1-1]</p> <p>розрізняє пейзажні та анімалістичні твори; [6 МОВ 1.3.1-2]</p> <p>читає виразно програмові художні твори, зокрема напам'ять пейзажну лірику; [6 МОВ 2.1.1-1]</p> <p>характеризує порушені в творах екологічні проблеми: гармонії природи і людини, дбайливого ставлення до навколишнього середовища; [6 МОВ 2.2.1-1]</p> <p>знаходить у текстах художніх творів приклади теоретико-літературних понять, пояснює їх сутність; [6 МОВ 2.2.2-1]</p> <p>формулює тему та основну думку творів про природу; [6 МОВ 2.2.3-1]</p>	<p>1. Олена Пчілка «З гринджолятами». Розповідь про письменницю, сімейні традиції родини Косачів. Зображення дитячих зимових розваг у вірші «З гринджолятами». Оспівування краси зимової природи. Відображення в ліричному творі настроїв та почуттів. ТЛ: пейзаж та його види, пейзаж у літературному творі (повторення). МК: образотворче мистецтво – С. Васильківський «Ловлять снігура», С. Кольба «Зимові розваги»; ілюстрації до збірки «Дивна хатка» (художниця – Л. Іванова).</p> <p>2. Павло Тичина «Хор лісових дзвіночків», «Гаї шумлять». Замальовка життєпису поета, особливості його світосприймання. Поетичне втілення картин природи у віршах П. Тичини. Музичне (слухове), зорове та емоційне</p>	<p>Виразне читання художніх творів про рідну природу (уголос ланцюжком, у ролях, напам'ять тощо).</p> <p>Переказ (близько до тексту, стисло, вибірково, від імені одного з героїв тощо) художніх творів.</p> <p>Бесіда за запитаннями.</p> <p>Постановка проблемних запитань.</p> <p>Аналітико-синтетична робота над текстом творів.</p> <p>Складання цитатного плану твору.</p> <p>Характеристика героїв.</p> <p>Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації (перебіг подій, розрізнення персонажів, установлення зв'язків між</p>

<p>формулює висновки на основі аналізу творів щодо оспівуванню краси української природи, її збереження, возвеличення людського гуманізму й засудження споживацького ставлення до довкілля; [6 МОВ 2.2.7-1]</p> <p>характеризує персонажів творів, їхню поведінку та вчинки, виявляючи толерантність; [6 МОВ 2.3.1-1]</p> <p>проводить паралелі між образами й ситуаціями, зображеними у творах про природу, і власним життєвим досвідом для формування базових морально-етичних норм; [6 МОВ 2.3.1-2]</p> <p>створює власний медійний продукт (мультфільм, відеоролик тощо) та /або письмові творчі роботи різних жанрів за мотивами прочитаного; [6 МОВ 2.7.2-1], [6 МОВ 3.1.2-1].</p>	<p>наповнення поезій. Авторські неологізми, їх художні функції</p> <p>ТЛ: пейзажна лірика, уособлення.</p> <p>МК: музика – «Ми дзвіночки» (слова – П. Тичини, музика – Василя Верховинця), «Гаї шумлять» (слова – П. Тичини, музика – Г. Майбороди);</p> <p><i>образотворче мистецтво</i> – ілюстрації до збірки «Гаї шумлять» (художник – Е. Колесова).</p> <p>МЗ: зарубіжна література – пейзажна лірика зарубіжних поетів.</p> <p>3. Оксана Іваненко «Цвітарінь» (скорочено). Розповідь про письменницю. Художній світ пізнавальної казки. Тема екології у творі. Розвиток подій у творі, морально-етична проблематика.</p> <p>ТЛ: мова автора і мова персонажів, прозова мова.</p> <p>МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до збірки «Лісові казки» (художник – В. Євдокименко);</p> <p><i>музичне мистецтво</i> – П. Морія «Жайворонок».</p> <p>4. Микола Вінграновський</p>	<p>ними тощо), зокрема і з використанням комп'ютерних програм.</p> <p>Створення власного медіатексту на основі прочитаних творів про рідну природу.</p> <p>Віртуальна екскурсія в квартиру-музей П. Тичини.</p> <p>Рольова гра «Малюємо природу художніх творів» або «Малюємо поезію».</p>
--	---	--

«Гусенятко» (скорочено).

Біографічні відомості про письменника. Тема родинних цінностей. Художні функції часу і простору в літературному творі.

ТЛ: ідея літературного твору (повторення та поглиблення).

МК: образотворче мистецтво – П. Нілус «Поле з гусьми», К. Костанді «Гуси», ілюстрації до збірки «Гусенятко. Козак Петро Мамарига» (художник – К. Лавро).

5. Марія Морозенко «Вірність Хатіко» (скорочено).

Коротко про життя і творчість письменниці. Тема дружби людини й тварини. Засоби змалювання їхніх взаємин в оповіданні. Послідовність подій у творі. Ідея гуманістичних цінностей.

ТЛ: оповідання про тварин (аніمالістичне).

МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до збірки «Найвірніші» (художниця – О. Воронкова); кіно – х/ф «Хатіко: Найвірніший друг» (режисер – Л. Галльстрем).

МЗ: зарубіжна література – аніمالістичні твори зарубіжних

	<p>письменників.</p> <p>6. Анатолій Качан «Море грає» (за вибором учителя).</p> <p>Біографічна довідка про письменника. Мариністична лірика. Образний світ поезії «Море грає».</p> <p>МК: образотворче мистецтво – А. Куїнджі «Море»; музика – пісня З. Красуляк «Білі кораблі».</p> <p><i>Для вивчення напам'ять:</i> поезії за вибором учителя.</p> <p>ПЧ. Іван Багряний «До Ворскли, по рибу!».</p> <p>А. Дрофань «Янехо».</p> <p>В. Чухліб «Після хуртовини».</p> <p>А. Давидов «Таємниці старого дуба».</p> <p>Д. Чередниченко «Мандри жолудя».</p>	
Світ дитинства		
<p>Уважно слухає художні твори про дивовижний світ дитинства; коротку інформацію про життя і творчість їх авторів; [6 МОВ 1.1.1-1]</p> <p>вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого повідомлення; [6 МОВ 1.1.2-1]</p> <p>стисло переказує зміст художніх творів, рекомендованих для текстуального вивчення;</p>	<p>1. Іван Нечуй-Левицький «Вітрогон» (скорочено).</p> <p>Замальовка життєпису письменника. Композиція оповідання «Вітрогон», майстерність оповіді, мови. Образ Василька. Безтурботливе дитинство головного героя. Внутрішній світ хлопчика, спрямованість його інтересів,</p>	<p>Виразне читання художніх творів (уголос ланцюжком, в особах тощо).</p> <p>Переказ (близько до тексту, стисло, вибірково, від імені одного з героїв тощо) художніх творів.</p> <p>Бесіда за запитаннями.</p>

<p>[6 МОВ 1.2.1-1] читає виразно художні твори, рекомендовані для текстуального вивчення; [6 МОВ 2.1.1-1] характеризує порушені в творах проблеми: добра і зла, милосердя й прощення, морального вибору людини, формування характеру й світогляду юних героїв, шкільного життя, стосунків з однолітками, старшими людьми та навколишнім світом; [6 МОВ 2.2.1-1] знаходить у текстах художніх творів приклади теоретико-літературних понять, пояснює їх сутність; [6 МОВ 2.2.2-1] формулює тему та основну думку творів про дітей; [6 МОВ 2.2.3-1] формулює висновки на основі аналізу творів щодо майстерного розкриття духовного світу дітей, їхніх характерів і міжособистісних стосунків; [6 МОВ 2.2.7-1] характеризує персонажів творів, їхню поведінку та вчинки, виявляючи толерантність; [6 МОВ 2.3.1-1] проводить паралелі між образами й ситуаціями, зображеними в творах про дитинство, і власним життєвим досвідом для формування базових морально-етичних норм; [6 МОВ 2.3.1-2] висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані</p>	<p>формування характеру. ТЛ: композиція і сюжет твору. МК: образотворче мистецтво – М. Пимоненко «Вечоріє». МЗ: зарубіжна література – світ дитинства у творах зарубіжних письменників. 2. Борис Грінченко «Украла» (скорочено). Розповідь про письменника, його педагогічну діяльність. «Украла» – оповідання про життя сільської школи в поневоленій Україні. Динамічність оповіді. Психологія вчинку Олександрі. Ідея розуміння людської душі, співчуття, прощення. МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до оповідання «Украла» (художник – В. Євдокименко). 3. Оксана Сайко «Гаманець». Біографічна довідка про письменницю. Драматизм сюжету оповідання «Гаманець». Розвиток подій у творі. Проблема добра і зла, морального вибору людини. Образи Іванки й Ритки, спільне й відмінне у їхніх характерах і вихованні. МК: образотворче мистецтво –</p>	<p>Постановка проблемних запитань. Складання плану твору. Аналітико-синтетична робота над текстом творів. Діаграма Венна «Персонажі творів». Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації (перебіг подій, розрізнення персонажів, установлення зв'язків між ними тощо), зокрема і з використанням комп'ютерних програм. Створення власного медіатексту на основі прочитаних творів про світ дитинства. Рольова гра «Лист героєві твору» або «Я хотів би дружити з героєм твору...».</p>
--	--	---

<p>прочитаними творами, своє ставлення до зображених у них людей, подій, ситуацій, явищ тощо; [6 МОВ 2.3.2-1]</p> <p>представляє текст прочитаних художніх творів, використовуючи різні способи і засоби візуалізації змісту; [6 МОВ 2.6.1-3]</p> <p>створює власний медійний продукт (мультфільм, відеоролик тощо) та /або письмові творчі роботи різних жанрів за мотивами прочитаного; [6 МОВ 2.7.2-1], [6 МОВ 3.1.2-1].</p>	<p>ілюстрації до збірки «Новенька та інші історії» (художники – Н. Гайда, Н. Гайдучик).</p> <p>4. Галина Кирпа «Мій тато став зіркою» (скорочено).</p> <p>Зворушлива оповідь маленької дівчинки, тато якої загинув на Майдані. Особливості показу світу очима дитини. Мотиви втрати рідної людини, почуття й переживання дитини. Ідея героїзму й самопожертви.</p> <p>МК: образотворче мистецтво – М. Федюк «Ангели Світла. Ангели Свободи», О. Самойлик «Герої. Майдан», ілюстрації до оповідання Г. Кирпи «Мій тато став зіркою» (художниця – О. Була); <i>музика</i> – українська народна пісня «Пливе кача».</p> <p>МЗ: історія України – Революція гідності.</p> <p>ПЧ. І. Франко «Малий Мирон». Г. Тютюнник «Дивак». Я. Стельмах «Про козу». М. Слабошпицький «Війві».</p>	
У пошуках пригод і чудес		
Уважно слухає пригодницько-фантастичні	1. Всеволод Нестайко	«Чарівні Переказ (близько до тексту,

<p>твори, коротку інформацію про їх авторів; [6 МОВ 1.1.1-1]</p> <p>вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого повідомлення; [6 МОВ 1.1.2-1]</p> <p>стисло переказує зміст художніх творів, рекомендованих для текстуального вивчення; [6 МОВ 1.2.1-1]</p> <p>читає виразно художні твори, рекомендовані для текстуального вивчення; [6 МОВ 2.1.1-1]</p> <p>характеризує порушені в пригодницько-фантастичних творах проблеми: подолання бездуховності й прагматизму в реальному світі; значущості вшанування величного історичного минулого українців; [6 МОВ 2.2.1-1]</p> <p>знаходить у текстах художніх творів приклади теоретико-літературних понять, пояснює їх сутність; [6 МОВ 2.2.2-1]</p> <p>формулює тему та основну думку пригодницько-фантастичних творів, рекомендованих для текстуального вивчення; [6 МОВ 2.2.3-1]</p> <p>формулює висновки на основі аналізу творів щодо художнього змалювання фантастичного і реального у творі, використання чарівних елементів і казкової символіки; [6 МОВ 2.2.7-1]</p> <p>характеризує персонажів пригодницько-фантастичних творів, їхню поведінку та вчинки, виявляючи толерантність; [6 МОВ</p>	<p>окуляри» (скорочено). Замальовка життєпису письменника. Повість-казка про фантастичні пригоди сучасних школярів. Реальні вчинки головних героїв на шляху дорослішання. Фантастичні пригоди, чарівні елементи, казкова символіка повісті. Ідейний зміст твору: відповідальність за свої вчинки, вміння долати перешкоди на шляху до мети. ТЛ: <i>епічний твір, повість-казка</i> (повторення). МК: <i>образотворче мистецтво</i> – ілюстрації до повісті «Чарівні окуляри» (художники – Ю. Радіч-Демидьонко, А. Василенко, Р. Сахалтуєва); <i>кіно</i> – д/ф «Всеволод Нестайко. Родом з дитинства» (режисер – М. Погребняк), короткометражний х/ф «Тореадори з Васюківки» (режисер – С. Зелікін), х/ф «Одиниця „з обманом“» (режисер – А. Праченко).</p> <p>2. Зірка Мензатюк «Тасмниця козацької шаблі» (скорочено). Коротко про письменницю. Пригодницька повість про мандрівку історичними місцями України. Історичне</p>	<p>стисло, вибірково, від імені одного з героїв тощо) пригодницьких творів. Бесіда за запитаннями. Постановка проблемних запитань. Аналітико-синтетична робота над текстом художнього пригодницького твору. Складання графічного плану (схеми) пригодницького твору. Складання схеми/таблиці «Реальне і фантастичне в пригодницькому творі». Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації (перебіг подій, розрізнення персонажів, установлення зв'язків між ними тощо), зокрема і з використанням комп'ютерних програм. Створення візуального медіапродукту до прочитаних пригодницьких творів. Віртуальні екскурсії замками Проектна робота «Одна цікава детективна чи пригодницька</p>
---	---	--

<p>2.3.1-1] висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані прочитаними творами, своє ставлення до зображених у них людей, подій, ситуацій, явищ тощо; [6 МОВ 2.3.2-1] створює власний медійний продукт (мультфільм, відеоролик тощо) та /або письмові творчі роботи різних жанрів за мотивами прочитаного; [6 МОВ 2.7.2-1], [6 МОВ 3.1.2-1].</p>	<p>минуле в житті сучасної людини. Образи козаків та символіка козацької шаблі у творі. Велич старовинних українських замків. Фантастичне і реальне у пригодницькій повісті. Елементи детективу в творі. Засоби змалювання характерів персонажів. ТЛ: <i>пригодницька повість, детектив.</i> МК: <i>архітектура</i> – Тараканівський форт, Дубенський замок, Підгорецький замок, Олеський замок, Кам’янець-Подільська фортеця, Хотинська фортеця; <i>образотворче мистецтво</i> – Ю. Брандт «Вставайте, козаки», О. Орлюнов «Битва під Берестечком». МЗ: <i>історія України</i> – доба козацтва, битва під Берестечком; <i>музика</i> – козацькі пісні; <i>зарубіжна література</i> – пригодницькі та фантастичні твори зарубіжних письменників. ПЧ. Олесь Ільченко «Загадкові світи старої обсерваторії». Дара Корній «Петрусь Химородник». К. Ковальська «Канікули прибульців із Саллатти».</p>	<p>історія».</p>
<p>Література рідного краю</p>		

<p>Уважно слухає художні твори літератури рідного краю; інформацію про життя та творчість їх авторів; [6 МОВ 1.1.1-1]</p> <p>розповідає про власний емоційний стан під час ознайомлення з творами; [6 МОВ 1.8.1-1]</p> <p>читає виразно художні твори рідного краю, зокрема лірику напам'ять; [6 МОВ 2.1.1-1]</p> <p>характеризує порушені в літературних творах проблеми; [6 МОВ 2.2.1-1]</p> <p>формулює тему та основну думку творів; [6 МОВ 2.2.3-1]</p> <p>формулює висновки на основі аналізу літератури рідного краю; [6 МОВ 2.2.7-1]</p> <p>обирає для самостійного ознайомлення твори літератури рідного краю й наводить аргументи щодо свого вибору; [6 МОВ 2.5.1-1].</p> <p>ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; [6 МОВ 2.5.1-3]</p> <p>створює за мотивами прочитаного власний медійний продукт і творчі роботи різних жанрів; [6 МОВ 2.7.2-1], [6 МОВ 3.1.2-1]</p> <p>збагачує власне мовлення окремими засобами художньої виразності прочитаної літератури письменників-земляків; [6 МОВ 4.2.4].</p>	<p>Художні твори літератури рідного краю (за вибором учителя). Ознайомлення із доступними для сприйняття й спорідненими тематично із вивченими в II семестрі літературними творами письменників-земляків.</p> <p>МК: інтерпретація художніх творів літератури рідного краю в інших видах мистецтва; літературно-меморіальні музеї.</p>	<p>Виразне читання художніх творів літератури рідного краю (уголос ланцюжком, в особах, напам'ять тощо).</p> <p>Переказ (близько до тексту, стисло, вибірково, від імені одного з персонажів тощо).</p> <p>Бесіда за запитаннями.</p> <p>Аналітико-синтетична робота над текстом творів літератури рідного краю.</p> <p>Робота з цитатним матеріалом.</p> <p>Створення власного медіатексту на основі прочитаних творів літератури рідного краю.</p> <p>Самостійний добір творів літератури рідного краю в бібліотеках і на рекомендованих інтернет-сайтах.</p> <p>Гра «Напиши листа (зокрема електронного) письменнику-земляку».</p> <p>Проектна робота «Художній твір письменника-земляка в інших видах мистецтва».</p>
<p>Найцікавіше з літературних новинок</p>		

<p>Уважно слухає інформацію про нові художні твори сучасної української літератури; [6 МОВ 1.1.1-1]</p> <p>використовує елементи конспектування навчального матеріалу; [6 МОВ 1.2.2-2]</p> <p>читає тексти творів сучасної української літератури (оглядово, вибірково тощо); [6 МОВ 2.1.1-1]</p> <p>обирає для самостійного ознайомлення твори сучасної української літератури й наводить аргументи щодо свого вибору; [6 МОВ 2.5.1-1].</p> <p>описує свої літературні вподобання, наводячи приклади із прочитаних творів; [6 МОВ 2.5.1-2]</p> <p>ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; [6 МОВ 2.5.1-3].</p>	<p>Із сучасної української літератури (твори для читачів-підлітків за вибором учителя та учнів)</p> <p>МК: музика – музика, що слухають учні-підлітки та герої прочитаних творів сучасної української літератури.</p>	<p>Бесіда за запитаннями.</p> <p>Створення візуального медіапродукту до художніх творів сучасної української літератури.</p> <p>Самостійний добір художніх творів сучасної української літератури в бібліотеках і на рекомендованих учителем (та під його керівництвом) інтернет-сайтах.</p> <p>Міні-проектна робота «Художній твір – мій ровесник».</p>
--	---	--

Узагальнення та систематизація вивченого за II семестр

<p>Розуміє та відтворює навчальний матеріал, зокрема й зміст художніх творів, вивчених у II семестрі; [6 МОВ 1.1.2-2]</p> <p>аргументовано зіставляє почуте із життєвим досвідом; [6 МОВ 1.4.5-1]</p> <p>пояснює теоретико-літературні поняття, здобуті в процесі опрацювання програмового матеріалу в II семестрі; [6 МОВ 2.1.2-1]</p> <p>формулює висновки на основі аналізу</p>	<p>Текстуально вивчені та самостійно прочитані художні твори. Узагальнення за темами, що вивчались упродовж семестру, їх систематизація.</p> <p>ТЛ: повторення вивчених протягом II семестру теоретико-літературних понять.</p>	<p>Тестові завдання із відкритими та закритими запитаннями із використанням вебресурсів.</p> <p>Інтерпретація художніх творів.</p> <p>Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації щодо художніх творів (перебіг подій, розрізнення персонажів, установлення зв'язків між</p>
--	---	---

<p>вивчених художніх текстів; [6 МОВ 2.2.7-1] описує свої літературні вподобання, наводячи приклади із прочитаних творів; [6 МОВ 2.5.1-2] ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; [6 МОВ 2.5.1-3].</p>		<p>ними тощо), зокрема і з використанням комп'ютерних програм. Укладання рекомендаційних списків улюблених прочитаних книг; проведення засідання читацького клубу «Коло книжки», «Книжка, що мене вразила» тощо.</p>
---	--	---

6 КЛАС

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності (за вибором)
І семестр		
Вступ		
<p>Уважно слухає інформацію про художню літературу як вид мистецтва, інші види мистецтва, своєрідність мистецького світосприймання, художній образ; [6 МОВ 1.1.1-1]</p> <p>вичерпно відповідає на запитання; [6 МОВ 1.1.2-1]</p> <p>розуміє та відтворює зміст інформації про літературу як вид мистецтва, художній образ на прикладі прочитаних творів і творів інших видів мистецтва; [6 МОВ 1.1.2-2]</p> <p>формулює висновки відповідно до поставленого завдання; [6 МОВ 2.2.7-1]</p> <p>висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, викликані навчальною інформацією та прочитаними творами; [6 МОВ 2.3.2-1]</p> <p>створює невеликі повідомлення/медіатексти про художню літературу, художній образ у літературі та інших видах мистецтва; [6 МОВ 3.2.1-1]</p>	<p>Художня література як вид мистецтва. Своєрідність мистецького світосприймання. Художній образ у літературі та інших видах мистецтва.</p> <p>Текстуально вивчені в 5 класі та самостійно прочитані учнями художні твори.</p> <p><i>ТЛ:</i> мистецтво, художній образ, література як вид мистецтва.</p> <p><i>МК:</i> скульптура – Є. Зигура «Сходи пізнання» (м. Київ), Р. Захарчук, М. Шкраб'юк «Скульптура книги» (м. Коломия Івано-Франківської обл.).</p> <p><i>ПЧ.</i> Самостійно прочитані учнями художні твори.</p>	<p>Дискусія «Для чого мистецтво сучасній людині?» або «Роль мистецтва в сучасному світі».</p> <p>Перегляд екранізацій (епізодів) творів української літератури, вивчених у 5 класі, та обговорення їх у класі.</p> <p>Створення таблиць, схем, ілюстрацій «Художній образ у творах мистецтва».</p> <p>Створення лепбука «Художні образи творів, які читали в 5 класі. Їх відтворення в різних видах мистецтва».</p> <p>Віртуальна екскурсія у</p>

		Національний музей літератури України.
Міфи прадавньої України		
<p>Уважно слухає інформацію про міф як найдавнішу форму світогляду, тексти міфів прадавньої України, відомості про письменницю Дару Корній та образи прадавньої міфології в її творчості; ознайомлюється з інтерпретаціями міфів у різних видах мистецтва; [6 МОВ 1.1.1-1]</p> <p>вичерпно відповідає на запитання за змістом нового навчального матеріалу; [6 МОВ 1.1.2-1]</p> <p>стисло переказує міфологічні сюжети; [6 МОВ 1.2.1-1]</p> <p>розрізняє спільне та відмінне між міфами, казками та легендами; [6 МОВ 1.3.1-2]</p> <p>читає виразно тексти міфів; [6 МОВ 1.1.1-1]</p> <p>розпізнає ознаки космогонічних та антропогонічних міфів, визначає особливості їх побудови; [6 МОВ 2.1.2-1]</p> <p>співвідносить зміст сприйнятих міфів прадавньої України з історичним і культурним контекстом; [6 МОВ 2.1.3-1]</p> <p>характеризує порушені в міфах проблеми; [6 МОВ 2.2.1-1]</p> <p>формулює тему та основну думку текстів міфів; [6 МОВ 2.2.3-1]</p> <p>визначає символіку міфів прадавньої України;</p>	<p>1. Міф як найдавніша форма світогляду людини. Міфи про створення світу (космогонічні). «Сокіл-Род», «Прадуб» (за С. Плачиндою) <i>(скорочено), (за вибором учителя)</i>. Побудова та символіка космогонічних міфів. <i>ТЛ: міф, види міфів.</i> <i>МК: образотворче мистецтво</i> – ілюстрації до книги «Міфи та легенди давньої України» (художник – В. Войтович); альбом творчості «Світло Пращурів Наших» (художник – В. Крижанівський). <i>МЗ: зарубіжна література</i> – міфи народів світу.</p> <p>2. Міфи про створення людини (антропогонічні). «Білобог і Чорнобог», «Дажбог і Жива» (за С. Плачиндою) <i>(за вибором учителя)</i>. Особливості міфів прадавньої України, пов'язаність їх із давніми заняттями людей, із хліборобством. Протистояння добра і зла у міфах. Їх відмінність від казок і легенд. <i>МК: образотворче мистецтво</i> – ілюстрації до книги «Міфи та легенди давньої України»</p>	<p>Виразне читання міфів (уголос ланцюжком, в особах). Усний стислий, вибірковий переказ навчальної інформації. Створення порівняльних таблиць «Міф і казка», «Міф і легенда». Аналітико-синтетична робота над текстом міфів. Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації, зокрема і з використанням комп'ютерних програм, щодо дослідження особливостей космогонічних та антропогонічних міфів, символіки міфів прадавньої України.</p>

<p>[6 МОВ 2.2.4-1] характеризує міфічних персонажів, їх поведінку та вчинки; [6 МОВ 2.3.1-1] висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, викликані прочитаним, своє ставлення до зображених у тексті міфів персонажів, подій, явищ тощо; [6 МОВ 2.3.2-1] формулює висновки на основі аналізу опрацьованого матеріалу про давні українські міфи як відображення прадавньої міфології, звичаїв та обрядів українців; про символіку та художні особливості міфів; [6 МОВ 2.2.7-1] ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; [6 МОВ 2.5.1-3] представляє текстову інформацію із міфів прадавньої України, використовуючи різні способи і засоби візуалізації їх змісту; [6 МОВ 2.6.1-3] створює за мотивами прочитаних міфів прадавньої України письмові творчі роботи різних жанрів; [6 МОВ 2.7.2-1] [6 МОВ 3.1.2-1].</p>	<p>(художник – В. Войтович); <i>скульптура</i> – В. Комісаров «Боги Давньої Русі».</p> <p>3. Дара Корній «Лісовик», «Водяник», «Польовик» (із книги «Чарівні істоти українського міфу. Духи природи»), (скорочено), (один-два твори за вибором учителя). Коротко про письменницю та її твори для дітей. Химерний світ чарівних істот праукраїнської міфології. Відображення прадавньої міфології, звичаїв та обрядів українців. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – ілюстрації до книги «Чарівні істоти українського міфу. Духи природи» (художниця – А. Канкава).</p> <p>ПЧ. С. Плачинда «Міфи і легенди Давньої України». В. Войтович «Міфи та легенди давньої України». Дара Корній «Зворотний бік світла».</p>	<p>Створення власного медійного продукту (медіатекст, комп'ютерна презентація, мультфільм, відеоролик тощо) на основі прочитаних міфів. Складання власних міфів різних видів. Самостійний добір текстів міфів у бібліотеках і на рекомендованих учителем інтернет-сайтах. Проектна робота «Укладання ілюстрованого словничка чарівних істот праукраїнської міфології».</p>
Народні пісні. Календарно-обрядові пісні		
<p>Уважно слухає народні обрядові пісні та інформацію про них як найдавніший вид усної народної поетичної творчості; [6 МОВ 1.1.1-1];</p>	<p>1. Народні календарно-обрядові пісні, їх різновиди. Зимова обрядовість українців. Українські</p>	<p>Виразне читання календарно-обрядових пісень, зокрема</p>

<p>вичерпно відповідає на запитання за змістом почутої інформації; [6 МОВ 1.1.2-1]</p> <p>читає виразно українські колядки, щедрівки, весняні й літні обрядові пісні; [6 МОВ 2.1.1-1]</p> <p>співвідносить зміст народних обрядових пісень з культурним контекстом; [6 МОВ 2.1.3-1]</p> <p>формулює тему та основну думку календарно-обрядових пісень; [6 МОВ 2.2.3-1]</p> <p>розпізнає основні теоретико-літературні поняття програмової навчальної теми та використовує окремі з них; [6 МОВ 2.2.6-2]</p> <p>формулює висновки відповідно до поставленого завдання на основі аналізу народних обрядових пісень; [6 МОВ 2.2.7-1]</p> <p>висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, викликані календарно-обрядовими піснями; [6 МОВ 2.3.2-1]</p> <p>розкриває актуальність обрядових пісень у контексті викликів сучасності та власних життєвих потреб; [6 МОВ 2.4.2-2]</p> <p>створює за мотивами народних обрядових пісень письмові творчі роботи різних жанрів; власний медійний продукт (мультфільм, відеоролик, тощо); [6 МОВ 2.7.2-1], [6 МОВ 3.1.2-1]</p>	<p>колядки й щедрівки, їх зміст і значення. «Нова радість стала» (давні й нові варіанти), «Щедрик, щедрик, щедрівочка...». <i>ТЛ:</i> календарно-обрядові пісні та їх види. <i>МК:</i> музика – М. Леонтович «Щедрик»; образотворче мистецтво – М. Пимоненко «Колядки», І. Горобчук «Колядки», «Вертеп», «Різдво», О. Шупляк «Різдвяний дідух», І. Роп'яник «Колядники йдуть», В. Проців «Свята вечерея», «Коляда». <i>МЗ:</i> іноземна мова – календарно-обрядові пісні у фольклорі народу, мова якого вивчається.</p> <p>2. Весняні й літні обрядові пісні. Веснянки. Закликання весни, символічне значення відновлення природи. Народні ігри, що супроводжувались піснями. «Благослови, мати, весну закликати», «Кривий танець». (за вибором учителя).</p> <p>Купальські пісні, їх походження, тематика. «Купайло, Купайло, де ти зимувало?», «А де наше Купайло стояло» (за вибором учителя). Художні особливості календарно-обрядових пісень. <i>ТЛ:</i> рефрен, анафора. <i>МК:</i> образотворче мистецтво – К. Трутовський «Одягають вінок», С. Васильківський «Весна в</p>	<p>напам'ять. Постановка проблемних запитань. Створення власного медіатексту на основі усної народнопоетичної творчості. Дослідницька робота (аналіз календарно-обрядових пісень). Створення власного медійного продукту (медіатекст, комп'ютерна презентація, мультфільм, відеоролик тощо) за мотивами народних обрядових пісень. Проектна робота «Збірка календарно-обрядових пісень мого краю».</p>
---	---	---

	<p>Україні», В. Прушковський «Русалки», І. Гончар «Кривий танець»; <i>музика</i> – М. Леонтович «Ой гори, ой світи» (з опери «На Русалчин Великдень»).</p> <p><i>Для вивчення напам'ять: дві пісні за вибором учителя.</i></p> <p>ПЧ. Русальні пісні «Сиділа русалка на білій березі». Жнивварські пісні «Там у полі криниченька».</p>	
Мудрість байки		
<p>Уважно слухає байки та короткі повідомлення про їх авторів, інформацію про художні особливості жанру байки; [6 МОВ 1.1.1-1] вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого повідомлення; [6 МОВ 1.1.2-1] розрізняє ознаки жанру байки, особливості її побудови, розуміє її сатиричний характер, алегоричний зміст; [6 МОВ 1.3.1-2] читає виразно байки, зокрема напам'ять; [6 МОВ 2.1.1-1] характеризує порушені в байках проблеми; [6 МОВ 2.2.1-1] знаходить у текстах байок теоретико-літературні поняття, пояснює їх сутність; [6 МОВ 2.2.2-1] формулює тему та основну думку байок,</p>	<p>1. Григорій Сковорода «Бджола і Шершень». Замальовка життєпису письменника. Повчальний характер і художні особливості байки. Ідея спорідненої праці в ній. Алегоричні образи Бджоли і Шершня. ТЛ: <i>байка</i> (повторення), <i>мораль байки, гумор</i> (повторення), <i>сатира</i>. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – К. Трохименко «Григорій Сковорода серед народу», О. Заливаха «Григорій Сковорода», ілюстрації до байки «Бджола і Шершень» (художники – А. Сезон, І. Коршунов); <i>скульптура</i> – І. Кавалерідзе пам'ятники Григорію Сковороді (м. Київ, м. Харків, м. Лохвиця Полтавської обл.). МЗ: <i>зарубіжні літератури, літератури</i></p>	<p>Виразне читання байок у ролях, зокрема напам'ять. Інсценізація байок. Аналітико-синтетична робота над текстом байок. Характеристика героїв. Віртуальна екскурсія до Меморіального музею Г. Сковороди (м. Переяслав Київської обл.).</p>

рекомендованих для текстуального вивчення; [6 МОВ 2.2.3-1]
характеризує персонажів байок, їхню поведінку та вчинки; [6 МОВ 2.3.1-1]
проводить паралелі між образами й ситуаціями, зображеними в байках, і власним життєвим досвідом для формування базових морально-етичних норм; [6 МОВ 2.3.1-2]
формулює висновки на основі аналізу байок про їх фольклорну основу, викривальний зміст і повчальний характер, художні особливості, композиційні елементи та морально-етичне спрямування змісту творів; [6 МОВ 2.2.7-1]
створює за мотивами прочитаних байок письмові творчі роботи різних жанрів, власний медійний продукт (мультфільм, театральну сценку, відеоролик тощо); [6 МОВ 2.7.2-1], [6 МОВ 3.1.2-1],
збагачує власне мовлення окремими засобами художньої виразності байок; [6 МОВ 4.2.4].

національних меншин – байка в зарубіжних літературах.

2. Леонід Глібов «Вовк і кіт», «Зозуля і півень» (за вибором учителя).

Розповідь про видатного українського байкаря. Викривальний і повчальний характер творів. Композиційні елементи та виховна спрямованість байок Л. Глібова.

ТЛ: алегорія (повторення).

МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до збірки вибраних творів Л. Глібова «Цяцькований осел» (художник – А. Жуковський).

3. Микита Годованець «Голуб і Лелека».

Коротко про письменника. Тема патріотизму в байці. Діалоги персонажів та їх роль у розкритті алегоричного змісту твору.

Для вивчення напам'ять: одна байка за вибором учителя.

ПЧ. Є. Гребінка «Лебідь і гуси».

Олена Пчілка «Поет», «Дрібненькі грушки».

В. Сосюра «Магнат».

П. Гришко «Потерпілий кіт».

А. Музичук «Рік хвоста».

М. Білокопитов «Кря-ко-ко».

Ліричні послання Україні

Уважно слухає громадянську лірику; коротку інформацію про її авторів; навчальний матеріал про жанрово-композиційні та художні особливості творів; [6 МОВ 1.1.1-1]

вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого навчального матеріалу; [6 МОВ 1.1.2-1]

розповідає про власний емоційний стан під час сприймання поезії, що вивчається; [6 МОВ 1.8.1-1]

читає виразно громадянську лірику, зокрема напам'ять; [6 МОВ 2.1.1-1]

характеризує порушені в громадянській ліриці проблеми; [6 МОВ 2.2.1-1]

знаходить у текстах ліричних творів теоретико-літературні поняття, пояснює їх сутність; [6 МОВ 2.2.2-1]

формулює мотиви поезії, розкриває її символічний зміст; [6 МОВ 2.2.3-1]

характеризує образ ліричного героя поезії; [6 МОВ 2.3.1-1]

формулює висновки на основі аналізу громадянської лірики про вираження почуття патріотизму й прагнення народу до свободи, утвердження справедливості, збереження національної пам'яті; [6 МОВ 2.2.7-1]

створює за мотивами вивченої поезії творчі

1. Павло Чубинський. Національний гімн (славень) України «Ще не вмерла Україна...».

Історія створення гімну як символу держави, розповідь про його автора. Вираження патріотизму та прагнення народу до свободи, утвердження справедливості.

ТЛ: *громадянська лірика, гімн (славень).*

МК: *скульптура* – пам'ятник П. Чубинському (м. Бориспіль Київської обл., скульптор – О. Пергаменщик).

2. Тарас Шевченко «І досі сниться: під горою...».

Розповідь про останні роки поета на засланні. Візуалізований образ України у вірші. Пейзажні картини українського села.

ТЛ: *ліричний герой* (повторення).

МК: *образотворче мистецтво* – В. Орловський «Вечір над річкою», А. Куїнджі «Вечір на Україні», Й. Крачковський «Український вечір», М. Сергіїв «Яблуні в цвіту»; *музика* – «І досі сниться під горою» (слова – Т. Шевченка, музика – Л. Тельнюк).

3. Іван Франко «Розвивайся ти, високий дубе...».

Виразне читання ліричних послань Україні (зокрема напам'ять).

Постановка проблемних запитань. Характеристика образу ліричного героя.

Створення власного медіатексту на основі прочитаних ліричних послань Україні.

Дослідницька робота «Засоби художньої виразності поезії: епітет, порівняння, метафора».

Запис власних міркувань, оформлення їх у вигляді медійного продукту.

Самостійний добір громадянської лірики й наведення аргументів щодо такого вибору.

Віртуальна екскурсія в музей І. Франка.

<p>роботи різних жанрів, власний медійний продукт (відеоролик тощо); [6 МОВ 2.7.2-1], [6 МОВ 3.1.2-1]</p> <p>збагачує власне мовлення окремими засобами художньої виразності вивченої поезії; [6 МОВ 4.2.4].</p>	<p>Розповідь про поетичну творчість І. Франка, її джерела. Мрії автора про свободу й незалежність України. Символічний зміст вірша, художні особливості, зв'язок із фольклором.</p> <p><i>ТЛ:</i> композиція ліричного твору.</p> <p><i>МК:</i> образотворче мистецтво – О. Шовкуненко «Дубовий гай»; музичне мистецтво – українська народна пісня «Ой, розвивайся та сухий дубе».</p> <p>4. Микола Вороний «Євшан-зілля» (скорочено). Коротко про письменника. Літописна основа поеми. Євшан як символ національної пам'яті. Краса природи рідного краю. Роль слова, пісні, історії в житті людини. Поєднання епічних і ліричних рис у поемі «Євшан-зілля».</p> <p><i>ТЛ:</i> ліро-епічний твір, ліро-епічна поема, ліричний відступ.</p> <p><i>МК:</i> образотворче мистецтво – А. Куїнджі «Степ»; музика – «Євшан зілля» (слова – В. Мельника, музика – Р. Бікєєва).</p> <p>5. Михайло Ткач «Моя Україна» (за вибором учителя). Коротко про письменника, його пісенну лірику. Символічне втілення образу Батьківщини у пісні</p>	<p>Створення порівняльної таблиці «Епічне й ліричне в поемі».</p>
---	---	---

	<p>«Моя Україна». Мотив патріотизму через єднання людини з рідною природою. МК: музичне мистецтво – «Моя Україна» (слова – М. Ткача, музика – І. Поклада). МЗ: композиція в музичних творах і творах живопису.</p> <p>6. Дмитро Кремінь «Літа мої і зими...» (уривок із вірша «Книга Буття чи Батія»).</p> <p>Коротко про письменника. Патріотичні мотиви, спадкоємність поколінь, відображена в рідній мові. МК: ілюстрації до книги Д. Кременя «Скіфське золото» (художник – Ю. Гуменний). МЗ: історія України – відгомін історичних подій у художніх творах.</p> <p><i>Для вивчення напам'ять: дві поезії за вибором учителя.</i></p> <p>ПЧ. О. Кониський, М. Лисенко «Молитва за Україну». Н. Челебіджіхан «Я поклявся перед народом...». С. Черкасенко «Дві матері», «Рідний край». У. Кравченко «Думка». Олександр Олесь «Половці і Отрок», «Пісня» (збірка «Княжа Україна») В. Симоненко «Я закоханий палко, без міри».</p>	
--	---	--

	<p>Леонід Полтава «Абетка з історії України: бо корінням у рідній землі». В. Даник «Починаймося з рідної мови».</p>	
Різдвяні дива		
<p>Уважно слухає про твори різдвяної тематики; коротку інформацію про їх авторів; матеріал про особливості жанру таких творів [6 МОВ 1.1.1-1]</p> <p>вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого повідомлення; [6 МОВ 1.1.2-1]</p> <p>стисло переказує зміст творів різдвяної тематики; [6 МОВ 1.2.1-1]</p> <p>читає виразно художні твори; [6 МОВ 2.1.1-1]</p> <p>характеризує порушені в творах проблеми: шанобливого ставлення до різдвяних традицій, утвердження християнських цінностей добра, милосердя та гуманізму; [6 МОВ 2.2.1-1]</p> <p>знаходить у текстах художніх творів теоретико-літературні поняття, пояснює їх сутність; [6 МОВ 2.2.2-1]</p> <p>формулює тему та основну думку творів різдвяної тематики; [6 МОВ 2.2.3-1]</p> <p>характеризує персонажів творів, їхню поведінку та вчинки; [6 МОВ 2.3.1-1]</p> <p>висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані прочитаними творами; [6 МОВ 2.3.2-1]</p> <p>формулює висновки на основі аналізу творів;</p>	<p>1. Ірина Жиленко «Підкова». Розповідь про письменницю, автобіографізм її поезії. Мрії ліричної героїні про здійснення бажань. <i>МК: образотворче мистецтво</i> – ілюстрації до збірки І. Жиленко «Казки буфетного гнома» (художники – Н. Коваль, О. Коваль).</p> <p>2. Ігор Калинець «Вертеп маленького хлопчика» (за вибором учителя). Розповідь про письменника. Атмосфера різдвяної урочистості, святковості, протиставлення її сумним спогадам героя про батьків, які змушені зустрічати Різдво далеко від сина. Чарівні перетворення головного героя в основі сюжету казки. <i>ТЛ: оповідання</i> (поглиблення поняття), <i>різдвяне оповідання, художня деталь, персоніфікація.</i> <i>МК: образотворче мистецтво</i> – ілюстрації до збірки «Казки зі Львова» (художниці – І. Балдіна, О. Шаховська).</p> <p>3. Богдана Матіяш «Єва і білосніжна квітка лілії».</p>	<p>Виразне читання творів (уголос ланцюжком, в особах). Переказ (близько до тексту, стисло, вибірково, від імені одного з персонажів тощо). Бесіда за запитаннями. Аналітико-синтетична робота над текстом творів. Складання плану твору. Порівняльна характеристика героїв творів. Робота з цитатним матеріалом. Прогнозування подій у творах різдвяної тематики. Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації</p>

<p>[6 МОВ 2.2.7-1] описує свої літературні вподобання; [6 МОВ 2.5.1-2] ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; [6 МОВ 2.5.1-3] створює за мотивами прочитаного власний медійний продукт (мультфільм, відеоролик тощо) та /або письмові творчі роботи різних жанрів; [6 МОВ 2.7.2-1], [6 МОВ 3.1.2-1].</p>	<p>Коротко про письменницю. Характер Єви, її дивовижні здібності. Незвичайні перетворення напередодні Різдва. Тема добра, милосердя та винагороди за них. Ідея різдвяної казки. <i>ТЛ:</i> різдвяна казка. <i>МК:</i> образотворче мистецтво – ілюстрації до збірки Б. Матіяш «Казки Різдва» (художник – В. Штанко). <i>МЗ:</i> зарубіжна література – різдвяне оповідання (різдвяна повість) у творчості зарубіжних письменників.</p> <p>4. Олександр Гаврош «Різдвяна історія ослика Хвостика» (скорочено). Коротко про письменника. Незвичайні пригоди ослика як шлях до мрії. Основні події й дива в різдвяній повісті. Характеристика образів повісті-казки. Яскравість і колоритність персонажів. Художні деталі у творі. <i>ТЛ:</i> різдвяна повість-казка. <i>МК:</i> образотворче мистецтво – ілюстрації до повісті О. Гавроша «Різдвяна історія ослика Хвостика» (художниця – С. Сова). <i>МЗ:</i> зарубіжна література – Ч. Дікенс «Різдвяна пісня в прозі»; іноземна мова – різдвяні пісні у фольклорі народу, мова якого вивчається.</p>	<p>(перебіг подій, розрізнення персонажів, установлення зв'язків між ними тощо), зокрема і з використанням комп'ютерних програм. Створення власного медійного продукту (медіатекст, комп'ютерна презентація, мультфільм, відеоролик тощо) різдвяної тематики. Самостійний добір і презентація творів різдвяної тематики в бібліотеках, на рекомендованих учителем інтернет-сайтах. Проектна робота «Різдво із улюбленою книжкою».</p>
--	---	---

	<p>МК: (до розділу «Різдвяні дива»): образотворче мистецтво – Ю. Пацан «Ніч на Різдво», «Різдвяний вечір», «Різдво на Україні»; музика – М. Лисенко, «Різдвяна ніч» (опера), М Римський-Корсаков «Ніч перед Різдвом» (опера); анімація – м/ф «Різдвяна казка» (режисер – А. Трифонов).</p> <p>ПЧ: М. Гоголь «Ніч перед Різдвом» (зі збірки «Вечори на хуторі поблизу Диканьки»). Олена Пчілка «Сосонка». М. Коцюбинський «Ялинка». Б. Лепкий «Святий вечір» (із книжки «Казка мого життя»). Н. Гуменюк «Роденія, або подорож за веселку». Б. Матіяш «Казки Різдва». А. Нікуліна «Найбільша снігова пригода».</p>	
Література рідного краю		
<p>Уважно слухає твори літератури рідного краю; інформацію про життя та творчість їх авторів; [6 МОВ 1.1.1-1]</p> <p>читає виразно художні твори письменників рідного краю, зокрема лірику напам'ять; [6 МОВ 2.1.1-1]</p> <p>характеризує порушені в літературних творах проблеми; [6 МОВ 2.2.1-1]</p> <p>формулює тему та основну думку творів; [6</p>	<p>Художні твори літератури рідного краю (за вибором учителя). Ознайомлення із доступними для сприйняття й спорідненими тематично з вивченими в I семестрі літературними творами письменників-земляків.</p> <p>МК: інтерпретація художніх творів літератури рідного краю в інших видах мистецтва; літературно-меморіальні музеї.</p>	<p>Виразне читання художніх творів літератури рідного краю (уголос ланцюжком, в особах, напам'ять тощо. Переказ (близько до тексту, стисло, вибірково, від імені</p>

<p>МОВ 2.2.3-1] формулює висновки на основі аналізу літератури рідного краю; [6 МОВ 2.2.7-1] обирає для самостійного ознайомлення твори літератури рідного краю й наводить аргументи щодо свого вибору; [6 МОВ 2.5.1-1]. ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; [6 МОВ 2.5.1-3] створює за мотивами прочитаного власний медійний продукт і творчі роботи різних жанрів; [6 МОВ 2.7.2-1], [6 МОВ 3.1.2-1] збагачує власне мовлення окремими засобами художньої виразності прочитаної художньої літератури письменників-земляків; [6 МОВ 4.2.4].</p>		<p>одного з персонажів тощо). Бесіда за запитаннями. Аналітико-синтетична робота над текстами творів літератури рідного краю. Робота з цитатним матеріалом. Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації з художніх творів (перебіг подій, розрізнення персонажів, установлення зв'язків між ними тощо), зокрема й із використанням комп'ютерних програм. Створення власного медіатексту на основі прочитаних художніх творів літератури рідного краю. Гра «Напиши листа (зокрема електронного)</p>
--	--	---

		письменнику-земляку». Самостійний добір художніх творів літератури рідного краю в бібліотеках і на рекомендованих учителем і під його керівництвом інтернет-сайтах.
Найцікавіше з літературних новинок		
<p>Уважно слухає інформацію про нові художні твори сучасної української літератури; [6 МОВ 1.1.1-1]</p> <p>використовує елементи конспектування навчального матеріалу; [6 МОВ 1.2.2-2]</p> <p>читає тексти творів сучасної української літератури (оглядово, вибірково тощо); [6 МОВ 2.1.1-1]</p> <p>описує свої літературні вподобання, наводячи приклади із прочитаних творів; [6 МОВ 2.5.1-2]</p> <p>ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; [6 МОВ 2.5.1-3].</p>	<p>Із сучасної української літератури (<i>твори для читачів-підлітків за вибором учителя та учнів</i>)</p> <p>МК: <i>музика – музика, що слухають учні-підлітки та герої прочитаних творів сучасної української літератури.</i></p>	<p>Бесіда за запитаннями.</p> <p>Створення візуального медіапродукту до художніх творів сучасної української літератури.</p> <p>Самостійний добір художніх творів сучасної української літератури в бібліотеках і на рекомендованих учителем і під його керівництвом інтернет-сайтах.</p> <p>Міні-проектна робота «Художній твір – мій ровесник».</p>

Узагальнення та систематизація вивченого за I семестр

<p>Розуміє та відтворює навчальний матеріал, зокрема й зміст художніх творів, вивчених у I семестрі; [6 МОВ 1.1.2-2]</p> <p>аргументовано зіставляє почуте із життєвим досвідом; [6 МОВ 1.4.5-1]</p> <p>пояснює теоретико-літературні поняття, здобуті в процесі опрацювання програмового матеріалу в I семестрі; [6 МОВ 2.1.2-1]</p> <p>співвідносить зміст вивчених художніх творів із історичним і культурним контекстом; [6 МОВ 2.1.3-1]</p> <p>формулює висновки на основі аналізу вивчених художніх текстів; [6 МОВ 2.2.7-1]</p> <p>описує свої літературні вподобання, наводячи приклади із прочитаних творів; [6 МОВ 2.5.1-2]</p> <p>ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; [6 МОВ 2.5.1-3]</p>	<p>Текстуально вивчені та самостійно прочитані художні твори. Узагальнення за темами, що вивчались упродовж I семестру, їх систематизація.</p> <p><i>ТЛ: повторення вивчених протягом I семестру теоретико-літературних понять.</i></p>	<p>Виразне читання художніх творів, зокрема напам'ять.</p> <p>Тестові завдання із відкритими та закритими запитаннями із використанням вебресурсів.</p> <p>Інтерпретація художніх творів.</p> <p>Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації щодо художніх творів (перебіг подій, розрізнення персонажів, установлення зв'язків між ними тощо), зокрема і з використанням комп'ютерних програм.</p> <p>Трактування теоретико-літературних понять, вивчених у I семестрі, наведення прикладів.</p> <p>Гра «Цю прочитану книгу я візьму із собою»</p>
--	--	--

на зимові канікули».

II семестр

Романтика пригод і фантастики

<p>Уважно слухає пригодницько-фантастичні твори, коротку інформацію про їх авторів; навчальний матеріал про різновиди пригодницько-фантастичних творів та їх художні особливості; [6 МОВ 1.1.1-1]</p> <p>вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого повідомлення; [6 МОВ 1.1.2-1]</p> <p>стисло переказує зміст пригодницько-фантастичних творів; [6 МОВ 1.2.1-1]</p> <p>використовує елементи конспектування; [6 МОВ 1.2.2-2]</p> <p>унаочнює та візуалізує почуте повідомлення (самостійно або з допомогою вчителя), використовуючи різні засоби (схеми, таблиці тощо) для відтворення змісту, структурування навчальної інформації; [6 МОВ 1.2.3-1]</p> <p>характеризує порушені в пригодницько-фантастичних творах проблеми; [6 МОВ 2.2.1-1]</p> <p>знаходить у текстах творів теоретико-літературні поняття, пояснює їх сутність; [6 МОВ 2.2.2-1]</p> <p>формулює тему та основну думку пригодницько-фантастичних творів; [6 МОВ 2.2.3-1]</p> <p>характеризує персонажів творів, їхню</p>	<p>1. Леся Воронина «Таємне товариство боягузів, або Засіб від переляку № 9» (скорочено). Коротко про письменницю. Будні сучасних школярів у повісті. Основні події та пригоди. Фантастичне у творі. Тонкий гумор у змалюванні неймовірних перетворень. Характери персонажів та засоби їх творення. Головний герой твору Клим Джура, його дорослішання. Роль сім'ї у формуванні життєвих переконань людини. Стосунки між різними поколіннями в родині. <i>ТЛ:</i> повість як жанр літератури (поглиблення поняття), <i>пригодницько-фантастична повість.</i> <i>МК:</i> образотворче мистецтво – ілюстрації до повісті Л. Ворониної «Таємне товариство боягузів, або Засіб від переляку № 9» (художники – В. Штанко, С. Храпов). <i>МЗ:</i> зарубіжна література – пригодницько-фантастичні твори зарубіжних письменників.</p> <p>2. Володимир Арєнєв «Сапієнси» (скорочено). Коротко про письменника-фантаста. Зображення буднів Школи зореплавства. Пригоди друзів Сашка Ненарока й Мишка</p>	<p>Переказ (близько до тексту, стисло, вибірково, від імені одного з героїв тощо) художніх пригодницьких і фантастичних творів. Бесіда за запитаннями. Аналітико-синтетична робота над текстом художнього пригодницько-фантастичного твору. Складання схеми/таблиці «Романтика пригод і фантастики у творі». Створення візуального медіапродукту до прочитаних творів у розділі «Романтика пригод і фантастики». Віртуальний тур замками України. Віртуальна екскурсія</p>
--	---	--

<p>поведінку та вчинки; [6 МОВ 2.3.1-1] формулює висновки на основі аналізу творів щодо художнього змалювання фантастичного і реального у творах, стосунків між різними поколіннями, утвердження гуманістичних цінностей, прагнення до розкриття таємниць буття Всесвіту і людини в ньому; [6 МОВ 2.2.7-1] створює за мотивами прочитаного власний медійний продукт (мультфільм, відеоролик тощо) та /або письмові творчі роботи різних жанрів; [6 МОВ 2.7.2-1], [6 МОВ 3.1.2-1] дотримується засад академічної доброчесності під час онлайн-взаємодії; [6 МОВ 3.2.3-2]</p>	<p>Неборака. Проблема дружби й обов'язку. Образи дорослих космонавтів зорельота й учителів. Мудрість і виваженість вчинків наставників, готовність до самопожертви. Науково-фантастичні елементи, яскраві картини майбутнього у повісті. Науковий шлях до розкриття таємниць буття Всесвіту й людини в ньому. <i>ТЛ:</i> науково-фантастична повість. <i>МК:</i> образотворче мистецтво – ілюстрації до роману В. Арєнєва «Сапієнси» (художниця – Л. Квітка).</p> <p>3. Неда Неждана «Зоряна мандрівка» (скорочено). Коротко про письменницю. Неймовірні міжпланетні мандри двох клоунів. Чарівні істоти та роль цих образів у композиції казки-шоу. Добро і зло у п'єсі, групування персонажів. Гуманістичні цінності як шлях до гармонії у Всесвіті. <i>ТЛ:</i> драма як рід літератури (повторення), фантастична драма-казка. <i>МК:</i> (до розділу): образотворче мистецтво – П. Кандиба «Космос, антигравітація», «Підкорювачі космосу»; музика – Д. Хайнс «Звуки космосу».</p>	<p>Національним музеєм космонавтики ім. С. П. Корольова (м. Житомир). Проектна робота «Літературні пригоди – це круто».</p>
---	---	--

	<p><i>ПЧ.</i> І. Ющук «Троє на Місяці». Андрій Бачинський «Неймовірні пригоди Остапа і Даринки».</p> <p>Г. і Т. Микитчаки «Джмеленя і Володарка злиднів».</p> <p>Ю. Ячейкін «Пригоди капітана Небрехи».</p>	
Поетичне бачення світу		
<p>Уважно слухає ліричні твори; коротку інформацію про її авторів; [6 МОВ 1.1.1-1]</p> <p>вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого навчального матеріалу; [6 МОВ 1.1.2-1]</p> <p>розповідає про власний емоційний стан під час сприймання ліричних творів; [6 МОВ 1.8.1-1]</p> <p>читає виразно поезію, зокрема напам'ять; [6 МОВ 2.1.1-1]</p> <p>характеризує порушені в ліричних творах проблеми; [6 МОВ 2.2.1-1]</p> <p>знаходить у поезії теоретико-літературні поняття, пояснює їх сутність; [6 МОВ 2.2.2-1]</p> <p>формулює мотиви поезії; [6 МОВ 2.2.3-1]</p> <p>характеризує образ ліричного героя поетичних творів; [6 МОВ 2.3.1-1]</p> <p>аргументує власну оцінку поезії, наводячи доречні цитати; [6 МОВ 2.4.2-3]</p> <p>створює за мотивами вивченої поезії творчі роботи різних жанрів; власний медійний продукт (відеоролик тощо); [6 МОВ 2.7.2-1], [6</p>	<p>1. Леся Українка «Тиша морська». Розповідь про письменницю та її подорожі до Криму. Художня майстерність зображення мариністичного пейзажу. Настроєва тональність вірша. <i>ТЛ:</i> пейзажна лірика. <i>МК:</i> образотворче мистецтво – В. Пузирков «Леся Українка», О. Щербаков «Літній день біля моря», В. Пузирков «Ранок на березі моря», О. Самчук «Морська тиша»; <i>музика</i> – романс «Тиша морська» (слова – Лесі Українки, музика – В. Квасневського), П. Морія «Симфонія сонця і моря».</p> <p>2. Микола Вінграновський «Даленіє вечір в бабиному літі...», «Димить стерня над синіми ярами», «Вже неминуче буде сніг» (один твір за вибором учителя). Розповідь про поета. Відображення емоційного стану ліричного героя в поезії. Візуальні образи природи та роль словесної палітри кольорів у їх</p>	<p>Виразне читання ліричних творів (зокрема й напам'ять). Аналітико-синтетична робота над текстом твору.</p> <p>Характеристика образу ліричного героя.</p> <p>Створення власного медіатексту на основі прочитаних ліричних творів.</p> <p>Дослідницька робота (аналіз ліричних творів) «Засоби художньої виразності поезії».</p> <p>Самостійний добір творів пейзажної лірики й наведення аргументів щодо такого вибору у вигляді усного</p>

<p>МОВ 3.1.2-1] збагачує власне мовлення окремими засобами художньої виразності вивчених ліричних творів; [6 МОВ 4.2.4].</p>	<p>змалюванні. <i>ТЛ: віршовий ритм, стопи, хорей, ямб, пірихій.</i> <i>МК: образотворче мистецтво</i> – І. Груш «В обіймах снігу», Т. Яблонська, «У садочку», Ю. Пацан «Літом в полі».</p> <p>3. Ліна Костенко «Осінній день, осінній день, осінній...», «Дощ полив» (один твір за вибором учителя). Розповідь про письменницю. Розкриття в поезіях мотиву гармонії людини і природи. Поетичний звукопис у зображенні пейзажів. <i>МК: образотворче мистецтво</i> – В. Коріньок «Після дощу», О. Щербаков «Осінь»; <i>музичне мистецтво</i> – романс «Осінній день, осінній день, осінній!» (слова – Л. Костенко, музика – О. Богомолець), пісня «Осінній день» (слова – Л. Костенко, музика – З. Слободян).</p> <p>4. Оксана Радушинська «Як дивно пахне перший сніг», «Гупають яблука – трави толочать» (за вибором учителя). Біографічна довідка про письменницю. Чуттєві образи картин рідної природи. Художні засоби у поезіях. <i>МК: образотворче мистецтво</i> – К. Степанюк «Перший сніг».</p>	<p>повідомлення, анімаційних презентацій тощо. Віртуальна екскурсія до музею Лесі Українки (м. Київ, м. Звягель, Житомирська обл.).</p>
--	---	---

	<p><i>Для вивчення напам'ять: дві поезії за вибором учителя.</i></p> <p>ПЧ. Я. Щоголів «Косарі».</p> <p>І. Франко «Дрімають села», «Розвивайся лозо, борзо», «Червона калино».</p> <p>Леся Українка «Мрії», «Як дитиною, бувало...».</p> <p>М. Рильський «Дощ» («Благодатний, довгожданий...»), «Осінь-маляр із палітрою пишною...».</p> <p>І. Калинець «Стежечка», «Блискавка», «Веселка», «Криничка», «Дим» (зі збірки «Дивосвіт».)</p> <p>Г. Чубач «Зустріч з літом», «Трава дитинства».</p> <p>І. Жиленко «Жар-птиця».</p> <p>А. Мойсієнко «Весна», «Випурхнули грози», «Вітер», «Хвиля».</p>	
Дитинство видатних українців		
<p>Уважно слухає художні твори про дитинство видатних українців; коротку інформацію про їх авторів; [6 МОВ 1.1.1-1]</p> <p>стисло переказує зміст художніх творів; [6 МОВ 1.2.1-1]</p> <p>характеризує порушені в творах проблеми: становлення особистості, прагнення до здійснення мрії, розвитку таланту, морального вибору; [6 МОВ 2.2.1-1]</p> <p>формулює тему та основну думку творів про дитинство видатних українців, рекомендованих</p>	<p>Марина Павленко «Янголи для Павлуся Тичини», «Небезпечні польоти Василька Симоненка» (Із книги «Райдуга в решеті. Про Павла Тичину, Надію Суровцову, Василя Симоненка, Василя Стуса, Ірину Жиленко») (скорочено), (один твір за вибором учителя).</p> <p>Розповідь про письменницю. Світ дитинства талановитої особистості в художньо-біографічних оповіданнях. Становлення головного героя в процесі дорослішання. Характеристика образів персонажів.</p>	<p>Виразне читання художніх творів про дитинство видатних українців (уголос ланцюжком, в особах). Переказ (близько до тексту, стисло, вибірково, від імені одного з героїв тощо) художніх творів. Бесіда за запитаннями.</p>

<p>для текстуального вивчення; [6 МОВ 2.2.3-1] характеризує персонажів творів, їхню поведінку та вчинки; [6 МОВ 2.3.1-1] висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані прочитаними творами, своє ставлення до зображених у них людей, подій, ситуацій, явищ тощо; [6 МОВ 2.3.2-1] обирає для самостійного ознайомлення твори про дитинство видатних українців і наводить аргументи щодо свого вибору; [6 МОВ 2.5.1-1]. створює власний медійний продукт (мультфільм, відеоролик тощо) та /або письмові творчі роботи різних жанрів; [6 МОВ 2.7.2-1], [6 МОВ 3.1.2-1]</p>	<p><i>ТЛ:</i> художньо-біографічні твори. <i>МК:</i> образотворче мистецтво – ілюстрації до книги «Райдуга в решеті. Про Павла Тичину, Надію Суровцову, Василя Симоненка, Василя Стуса, Ірину Жиленко» (художник – М. Павленко). <i>ПЧ.</i> О. Іваненко «Тарасові шляхи» (Розділ «Чорний шлях»); Є. Білоусов «Лесина пісня». І. Костюченко «Видатні особистості. Біографічні нариси для дітей».</p>	<p>Постановка проблемних запитань. Аналітико-синтетична робота над текстом художнього твору. Створення візуального медіапродукту до прочитаних творів. Проектна робота «Один день із дитячих років видатного українця» (комп'ютерна презентація, лепбук, анімаційний мультфільм, відеоролик тощо).</p>
Гумор і сатира		
<p>Уважно слухає гумористичні та сатиричні художні твори; коротку інформацію про їх авторів; [6 МОВ 1.1.1-1] вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого повідомлення; [6 МОВ 1.1.2-1] читає виразно художні твори; [6 МОВ 2.1.1-1] характеризує порушені в гумористичних і сатиричних творах проблеми [6 МОВ 2.2.1-1] знаходить у текстах гумористичних і сатиричних художніх творів теоретико-літературні поняття, пояснює їх сутність; [6</p>	<p>1. Остап Вишня «Як ми колись учились», «Перший диктант» (один твір за вибором учителя). Замальовка життєвого шляху письменника. Тонкий ліризм і гумористичне зображення дитинства. Автобіографізм гумористичних творів. Особливості жанру усмішки. <i>ТЛ:</i> гумор (поглиблення поняття), усмішка. <i>МК:</i> анімація – м/ф «Парасолька на полюванні» (режисер – Т. Павленко), м/ф «Зенітка» (режисерка – І. Гурвич).</p>	<p>Виразне читання гумористичних та сатиричних художніх творів (уголос ланцюжком, в особах). Переказ (близько до тексту, стисло, вибірково, від імені одного з героїв тощо) художніх творів. Бесіда за запитаннями.</p>

<p>МОВ 2.2.2-1] формулює тему та основну думку гумористичних і сатиричних творів; [6 МОВ 2.2.3-1] характеризує персонажів творів, їхню поведінку та вчинки, виявляючи толерантність; [6 МОВ 2.3.1-1] проводить паралелі між образами і ситуаціями, зображеними в гумористичних і сатиричних творах, та власним життєвим досвідом для формування базових морально-етичних норм; [6 МОВ 2.3.1-2] висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані прочитаними творами, своє ставлення до зображених у них людей, подій, ситуацій, явищ тощо; [6 МОВ 2.3.2-1] створює власний медійний продукт (мультфільм, відеоролик тощо) та /або письмові творчі роботи різних жанрів за мотивами прочитаного; [6 МОВ 2.7.2-1], [6 МОВ 3.1.2-1].</p>	<p>МЗ: зарубіжна література – гумор та сатира у творах зарубіжних письменників.</p> <p>2. Олександр Виженко «Небилиця», «Велике Цабе» (один твір за вибором учителя). Розповідь про письменника. Доброзичлива іронія в гуморесках про сучасне життя. ТЛ: небилиця, гумореска.</p> <p>3. Іван Андрусяк «28 днів із життя Бурундука» (скорочено). Коротко про письменника. Захопливі шкільні пригоди Івася Бондарука. Тема дорослішання в повісті: досвід самостійного мислення, прийняття власних рішень, відповідальності за їхні наслідки. Морально-етична проблематика: повість про самопізнання та вибір справжніх цінностей. Риси гумору. Засоби змалювання фантастичного. Казкові мотиви у сучасному сюжеті. ТЛ: гумористична та пригодницько-гумористична повість. МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до повісті І. Андрусяка «28 днів із життя Бурундука» (художниця – Г. Осадко).</p> <p>ПЧ. П. Глазовий «Кухлик», «Найважча роль». Б. Комар «Диваки».</p>	<p>Постановка проблемних запитань. Аналітико-синтетична робота над текстом художнього твору. Створення візуального медіапродукту до прочитаних творів. Проектна робота «Літературний герой, який тебе розвеселить» (кінцевий продукт – комп’ютерна презентація, лепбук, анімаційний мультфільм, відеоролик тощо).</p>
---	--	---

	О. Черногуз «Веселі поради», «Як вибирати ім'я».	
Література рідного краю		
<p>Уважно слухає художні твори літератури рідного краю; інформацію про життя та творчість їх авторів; [6 МОВ 1.1.1-1]</p> <p>унаочнює та візуалізує почуте повідомлення (самостійно або з допомогою вчителя), використовуючи різні засоби (схеми, таблиці тощо) для відтворення змісту, структурування навчальної інформації; [6 МОВ 1.2.3-1]</p> <p>читає виразно художні твори рідного краю, зокрема лірики напам'ять; [6 МОВ 2.1.1-1]</p> <p>характеризує порушені в літературних творах проблеми; [6 МОВ 2.2.1-1]</p> <p>формулює тему та основну думку творів; [6 МОВ 2.2.3-1]</p> <p>формулює висновки на основі аналізу літератури рідного краю; [6 МОВ 2.2.7-1]</p> <p>обирає для самостійного ознайомлення твори літератури рідного краю й наводить аргументи щодо свого вибору; [6 МОВ 2.5.1-1].</p> <p>ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; [6 МОВ 2.5.1-3]</p> <p>створює за мотивами прочитаного власний</p>	<p>Художні твори літератури рідного краю (за вибором учителя). Ознайомлення із доступними для сприйняття й спорідненими тематично із вивченими в II семестрі літературними творами письменників-земляків.</p> <p>МК: інтерпретація художніх творів літератури рідного краю в інших видах мистецтва; літературно-меморіальні музеї</p>	<p>Виразне читання художніх творів літератури рідного краю (уголос ланцюжком, в особах, напам'ять тощо).</p> <p>Переказ (близько до тексту, стисло, вибірково, від імені одного з персонажів тощо).</p> <p>Бесіда за запитаннями.</p> <p>Аналітико-синтетична робота над текстом творів літератури рідного краю.</p> <p>Робота з цитатним матеріалом.</p> <p>Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації художніх творів (перебіг подій, розрізнення персонажів,</p>

<p>медійний продукт і творчі роботи різних жанрів; [6 МОВ 2.7.2-1], [6 МОВ 3.1.2-1]</p> <p>збагачує власне мовлення окремими засобами художньої виразності прочитаної художньої літератури письменників-земляків; [6 МОВ 4.2.4].</p>		<p>установлення зв'язків між ними тощо), зокрема й із використанням комп'ютерних програм. Створення власного медіатексту на основі прочитаних художніх творів літератури рідного краю.</p> <p>Гра «Напиши листа (зокрема електронного) письменнику-земляку».</p> <p>Самостійний добір творів літератури рідного краю в бібліотеках і на рекомендованих учителем інтернет-сайтах та під його керівництвом.</p> <p>Робота в творчих групах «Цього письменника рідного краю я знаю, бо читав/читала його твори».</p>
<p>Найцікавіше з літературних новинок</p>		

<p>Уважно слухає інформацію про нові художні твори сучасної української літератури; [6 МОВ 1.1.1-1]</p> <p>використовує елементи конспектування навчального матеріалу; [6 МОВ 1.2.2-2]</p> <p>формулює запитання, щоб уточнити розуміння змісту літературних творів, почутої інформації про них; [6 МОВ 1.4.6-2]</p> <p>читає тексти творів сучасної української літератури (оглядово, вибірково тощо); [6 МОВ 2.1.1-1]</p> <p>описує свої літературні вподобання, наводячи приклади із прочитаних творів; [6 МОВ 2.5.1-2]</p> <p>ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; [6 МОВ 2.5.1-3]</p>	<p>Із сучасної української літератури (<i>твори для читачів-підлітків за вибором учителя та учнів</i>). МК: <i>музика</i> – музика, що слухають учні-підлітки та герої прочитаних творів сучасної української літератури..</p>	<p>Креативне оформлення конспектів навчального матеріалу.</p> <p>Бесіда за запитаннями.</p> <p>Самостійний добір художніх творів сучасної української літератури в бібліотеках і на рекомендованих учителем (та під його керівництвом) інтернет-сайтах.</p> <p>Створення та презентація лепбука на тему «Сучасні твори української літератури для дітей».</p>
<p>Узагальнення та систематизація вивченого за II семестр</p>		
<p>Розуміє та відтворює навчальний матеріал, зокрема й зміст художніх творів, вивчених у II семестрі; [6 МОВ 1.1.2-2]</p> <p>аргументовано зіставляє почуте із життєвим досвідом; [6 МОВ 1.4.5-1]</p> <p>обстоює власну позицію щодо проблем, порушених у вивчених художніх творах; [6 МОВ 1.6.2];</p> <p>пояснює теоретико-літературні поняття, здобуті</p>	<p>Текстуально вивчені та самостійно прочитані художні твори. Узагальнення за темами, що вивчались упродовж семестру, їх систематизація.</p> <p>ТЛ: <i>повторення вивчених протягом II семестру теоретико-літературних понять.</i></p>	<p>Виразне читання художніх творів, зокрема й напам'ять.</p> <p>Постановка проблемних запитань</p> <p>Тестові завдання із відкритими та закритими запитаннями із використанням</p>

<p>в процесі опрацювання програмового матеріалу в II семестрі; [6 МОВ 2.1.2-1]</p> <p>співвідносить зміст вивчених художніх творів із історичним і культурним контекстом; [6 МОВ 2.1.3-1]</p> <p>формулює висновки на основі аналізу вивчених художніх текстів; [6 МОВ 2.2.7-1]</p> <p>описує свої літературні вподобання, наводячи приклади із прочитаних творів; [6 МОВ 2.5.1-2]</p> <p>ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; [6 МОВ 2.5.1-3].</p>		<p>вебресурсів.</p> <p>Інтерпретація художніх творів у різних видах мистецтва.</p> <p>Трактування теоретико-літературних понять, вивчених у II семестрі, наведення прикладів.</p> <p>Укладання рекомендаційних списків улюблених прочитаних книг; проведення засідання читацького клубу «Коло книжки», «Книжка, що мене вразила» тощо.</p>
---	--	--